

Govorniki

Proslava 100-letnice naše tovarne

Praznik Predilnice Litija in njen visoki jubilej smo dostojno praznovali. Praznik takšne tovarne v svojem kraju, kot je Predilnica v Litiji, ne pomeni zgolj praznik delavcev zaposlenih v njej in morda še upokoјencev, temveč je to praznik celega mesta, cele občine. Predilniški delavci s svojo tovarno ne živimo izolirano, ampak se vedno vključujemo v širši prostor, širšo družbeno skupnost, kjer se skupaj z ostalimi vključujemo v delo in razvoj različnih interesnih dejavnosti; uspešno rešujemo tudi potrebe družbenega standarda. To se je poznalo v dnevih pred praznovanjem tudi na ulicah mesta Litije. Litija čuti s Predilnico tako, kot Predilnica z Litijo.

Pred začetkom svečane seje delavskega sveta je predsednik sindikalne konference Ivan Markelj odprl likovno razstavo.

Predsednica delavskega sveta Vera Bric bere svečani govor

Trije nekdanji direktorji naše tovarne: Janez Benedik, Josip Vrhovec in Alojz Herman, med njimi sedanji direktor Jože Mirtič, na desni pa predsednik Skupščine občine Litija, Miro Kaplja.

Tako kot na sliki Marjanu Soncu so podelili posebna priznanja delavskega sveta še 55 delavcem, ter dosedanjim glavnim direktorjem in predsednikom delavskega sveta. (foto: M. Š.)

Lesena skulptura predice, ki jo je izdelal domačin Janko Baunkirher, nam je podelil v imenu občinske skupščine, njen predsednik

Taborniškemu odredu Srebrni pajki smo izročili prapor

S svečane seje delavskega sveta

Naše uradno praznovanje se je pričelo v četrtek, 4. 9. 1986, s svečano sejo delavskega sveta v dvorani na Stavbah. Ko je odpel oktet svojo pesem, je po pozdravnih besedah predsednica delavskega sveta Vera Bric prebrala svečani govor, ki ga objavljamo v celoti.

Tovariši in tovarišice!

Slavnostna seja delavskega sveta v počastitev 100-letnice obstoja in dela naše delovne organizacije je priložnost, da pregledamo njen zgodovinski razvoj in se spomnimo najpomembnejših dogodkov, ki so pomembni za napredek in razvoj Predilnice v Litiji in bodo za vedno ostali zapisani v zgodovini tekstilne industrije na Slovenskem.

Tradicija tekstilne industrije v Sloveniji sega že v prvo polovico 19. stoletja. Nismo prva delovna organizacija v tekstilni stroki, ki proslavlja 100-letnico. Starejše od naše so tekstilne tovarne v Ajdovščini, Preboldu in Trzinu. Tovarne so gradili tuji kapitalisti, ki so izkoriščali naravna bogastva naše nerazvite domovine, v tekstilni industriji pa predvsem ceneno delovno silo.

Ponosni smo lahko, da je prav tekstilna industrija, večkrat že opredeljena kot neprioritetna, ena najstarejših panog v Sloveniji, ki je v svojem razvoju premagovala gospodarske krize, preživela dve svetovni vihrini in tako potrdila vse do današnjih dni opravičenost svojega obstoja.

Prva lastnika naše tovarne sta bila Julius Schwarz, tehnik iz Trsta in Evgen Zublin, angleški trgovec. Iz zgodovinskih dokumentov je ugotovljeno, da je prišla tovarna obratovati aprila 1886. Za postavitev tovarne je bila izrednega pomena že zgrajena tako imenovana južna železnica leta 1849, ki je povezovala Dunaj s Trstom. Tako je Litija po pomembnosti in razvoju prehitela Šmartno. Drugo, kar je zagotavljalo pogoje za obratovanje tovarne, je bila bližina zasavskih premogovnikov, bližina reke Save, ki je dajala vlažnost litjski kotlini ter zadostno število že naseljenih delavcev v Litiji in njeni bližnji okolici.

V tej številki

Kot ste opazili, je ta dvojna številka Predilca posvečena predvsem proslavi 100-letnice naše tovarne. Objavljamo potek proslav: svečane seje delavskega sveta in glavne proslave; v celoti objavljamo svečane govore — predsednice delavskega sveta Vere Bric, glavnega direktorja Jožeta Mirtiča in predsednika predsedstva CK ZKS Milana Kučana; objavljamo tudi obrobne dogodke, ki so se odvijali v okviru praznovanja.

Prejeli smo 45 čestitk, ki so našete na 9. strani.

Pisali so nam upokoenci, ki se zahvaljujejo za pozornost, ki smo jim jo posvetili ob 100-letnici naše tovarne. To pa ni vse!

V času pred II. svetovno vojno so se lastniki tovarne menjali. Večini je bilo le za čimvečji dobiček, prav malo pa so posvečali skrbni delovnemu človeku, ki se je v zgodovinskem razvoju in zatiranju oblikoval v trden in odločen delavski razred. Preobrat vsekakor pomeni II. svetovna vojna. Takoj ob okupaciji so sledili številni odpusti zavednih delavcev. Nekateri so bili preseljeni v izgnanstvo, drugi v zaporih in taboriščih. V NOV je življenje izgubilo 16 predilniških delavcev, ki so sledili pozivu Osvobodilne fronte in žrtvovali svoje življenje za zmago revolucije in socializma.

Kljub temu pa je tovarna med NOB obratovala, razen v času od oktobra 1944 do maja 1945, ko je delo zaradi pomanjkanja surovin, porušnih naprav in prenekaterih sabotž delavcev povsem zastalo.

Po osvoboditvi je delavce Predilnice čakalo težko in naporno delo. Strojni park je bil zastarel in iztrošen, prisotno je bilo pomanjkanje surovin in energije. Potrebno je bilo opraviti najnujnejša popravila, večino v lastni režiji, da je delo v tovarni ponovno steklo. Tako kot vsa tekstilna industrija je morala v razmerah administrativnega gospodarjenja tudi litjska predilnica vso ustvarjeno akumulacijo prispevati za razvoj in izgradnjo bazične industrije tako, da je tovarni za lasten razvoj in posodabljanje ostajalo le malo sredstev.

Kljub vsem težavam in odrekanjem pa so delavci tovarno in strojni park postopoma posodabljali, sprva le z manjšimi popravili in nabavo posameznih strojev, postopno pa vse do večjih investicijskih del do skoraj popolne obnove tovarne. Vseh dosežkov in posodabljanj ne bi naštevale, saj so zelo podrobno opisana v Zgodovini Predilnice Litija, avtorja dr. Franceta Kresala in v prispevkih strokovnih sodelavcev Predilnice.

In kako je potekala skrb za delavce v stoletni zgodovini tovarne?

Tekstilna industrija je zaposlovala predvsem žensko delovno silo, kvalifikacijska struktura delavcev je bila slaba, skoraj vsi so bili nekvalificirani. Precej je bilo zaposlenih tudi mladoletnih delavcev in celo otrok. Desetletja zatiranja, izkoriščanja in zaslužek, ki je večini zagotavljal le eksistenčni minimum, so v predilniških delavcih nenehno vzbujali hote nja po boljšem življenju, boljših pogojih dela in po pravičnejšem plačilu za opravljeno delo.

Prva delavska gibanja tekstilcev so vodile sindikalne organizacije in delavski zaupniki. Litijski predilci so si tako prvi v tekstilni dejavnosti uspeli priboriti razmeroma ugodno kolektivno pogodbo z delodajalci. Poudariti pa je potrebno, da se je Mautnerjev koncern, ki je bil lastnik tovarne od leta 1913 do konca druge svetovne vojne, dobro zavedal, kaj je potrebno nuditi delavcem, da ne bi prihajalo do večjih štrajkov. Tako so v tridesetih letih tega stoletja v Litiji že pričeli graditi delavska stanovanja, delavci pa so imeli ugodnosti pri nakupu hrane v delavskem konzumu.

Nekaj aktivnosti litjskih predilničarjev med NOV sem že omenila, zato naj se v nadaljevanju osredotočim na razvoj delavskega samoupravljanja po vojni, kot enega ciljev narodnoosvobodilne vojne.

Zakon o samoupravljanju je leta 1950 določil organe upravljanja v gospodarskih organizacijah. Ti so bili delavski svet, upravni odbor in di-

Vera Bric bere svečani govor. Člana delovnega predsedstva sta še: Ivan Markelc in Adolf Pajtler.

rektor. Vendar so prve volitve delavskih svetov opravili v nekaterih podjetjih že pred sprejetjem zakona, v januarju in februarju istega leta. To so bili začasni delavski sveti s posvetovalno funkcijo. Po sprejetju zakona so bili izvoljeni novi delavski sveti, ki so prevzeli funkcijo polnopravnih, zakonito priznanih organov upravljanja.

Med prvimi podjetji, v katerih so bili izvoljeni predstavniki kolektiva v organe upravljanja, je bila tudi Predilnica Litija. Dne 5. februarja 1950 je bil, po predhodni pripravi v političnih organizacijah, sklican občni zbor sindikata, ki ga je vodil predsednik sindikalne podružnice Franc Šuler. Na tem zboru je bil izvoljen prvi — tako imenovani začasni — delavski svet, ki je štel 30 članov. Ta delavski svet je imel kratko mandatno dobo, saj so po sprejetju Zakona o upravljanju državnih gospodarskih podjetij, delavci 26. avgusta 1950 izvolili na neposrednih volitvah prvi zakoniti delavski svet, ki je štel 43 članov in je izvolil tudi svoj upravni odbor. Upravni odbor je imel 9. septembra 1950 svojo prvo sejo in je prevzel podjetje v upravljanje.

Ta dan smo si litijski predilci izbrali za svoj praznik. Datum je vklezan na spominski plošči, ki je vgrajena v zgradbo predilnice. Predsednik začasnega in prvotvoljenega delavskega sveta je bil Avgust Cvetičar. Do danes je bilo v delovni organizaciji izvoljenih 23 delavskih svetov in v veliko veselje in čast nam je, da so se dosednji predsedniki odzvali vabilu na današnjo sejo. Ob tej priložnosti se vam v imenu vseh ponovno zahvaljujem za vaš prispevek k razvoju samoupravnih odnosov v delovni organizaciji in s tem k razvoju tovarne.

Zavedamo se, da vaše delo ni bilo lahko in da ste se nemalokdaj skupaj z delegati in poslovnimi delavci Predilnice srečevali s pomembnimi, odgovornimi in tudi tveganimi odločitvami, ki pa so prinašale sadove in prispevale k napredku naše tovarne.

Tovarišice in tovariši! Delavci litjske predilnice lahko s ponosom gledamo na težko, vendar uspešno prehojeno pot. Danes se vrtijo v naših proizvodnih dvoranh moderni stroji, delo našega tekstilnega delavca je postalo lažje, delovni pogoji in osebni standard boljši. Naši izdelki prodirajo v svet in osvajajo tudi najbolj zahtevna tržišča in kupce. Opravičeno nas preveva tihi ponos za storjeno, četudi je terjalo od naše bivše generacije in vseh nas veliko naporov in odpovedovanja. Sadove našega truda in naših predhodnikov že uživamo, čeprav se nam včasih ne zdijo dovolj veliki in tudi ne ustrezni vloženemu delu.

Poleg nenehnega napredka kateremu daje ravno ob 100-letnici nov

pečat že skoraj dokončana investicija, ena največjih in najsodobnejših v povojni zgodovini litjskih predilcev, pa moramo biti tudi iniciatorji družbenega dogajanja in samoupravnega sporazumevanja. Mislim, da ne bo hvala prevelika če trdim, da smo do sedaj to delavci Predilnice tudi bili. Tvorno smo se vključevali v družbenopolitična in gospodarska dogajanja v ožji in širši družbenopolitični skupnosti. Znali smo prisluhniti njihovim zahtevam, hotenjem in smernicam za stabilnejše gospodarjenje. Nemalokdaj smo ob družbenih napolitih ugotavljali, da smo se v svojih že sprejetih programih stabilnejšega gospodarjenja že tako opredelili in so nam bile usmeritve le še dodatna vzpodbuda in potrditev, da je naša razvojna pot pravilno začrtana. Nikoli doslej nismo iskali pomoči druge, vedno smo znali poiskati notranje rezerve in se opirati na lastne moči. Že večkrat pa se je izkazalo, da se v svojih prizadevanjih, hotenjih in smelnih odločitvah nismo oddaljevali od skupnih ciljev naše samoupravne socialistične družbe.

Veliko priznanje v letu, ko proslavljamo 100-letni jubilej, nam pomeni nagrada Borisa Kraigherja, ki jo je prejel glavni direktor Jože Mirtič, za izjemne dosežke trajnega pomena v gospodarstvu v letih 1962—1985, delovna organizacija pa je ob tej priložnosti prejela častno diplomu za uspešno gospodarjenje in razvijanje samoupravnih odnosov.

Pomembno priznanje za politično delo pa pomeni tudi najvišje priznanje slovenskih sindikatov v letu 1986 »zlato znak Zveze sindikatov Slovenije« osnovnim organizacijam predilniškega sindikata.

Omenila sem že, da so v naših oddelkih montirani novi, sodobnejši stroji, ki zahtevajo delavce z več znanja, zahtevajo boljše organizacije dela. Priliv delavcev in še posebno strokovnih kadrov v tekstilno stroko je slab. Razlogi so predvsem v razširjenem mnenju, da tekstilna dejavnost nima prihodnosti in da so delovni pogoji v tovarnah težki, osebni dohodki nizki.

Dejansko pa so potrebe in možnosti za zaposlitev stalne, zaposliti želimo čimveč mladih strokovnjakov. Ob vseh novih nalogah, ki čakajo tekstilne delavce za hitrejšo preusmeritev v večjo specializacijo in modernejšo izdelke, se mladim strokovnjakom odpira izredno široko področje dela, kjer lahko razvijajo svoje sposobnosti. Jasno pa je, da ne morejo iz šolskih klopi na najbolj odgovorna in vodilna mesta, ker je narava dela takšna, da zahteva izkušnost, ki si jo je treba pridobiti šele na delovnem mestu. Veliko naporov je potrebno, da bomo stanje popravili, predvsem pa bomo morali pri nadaljnjem razvoju tovarne upoštevati

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

možnosti priliva delavcev z ožjega območja in s tem nadaljevati predilniško tradicijo v litijski kotlini.

In kaj bi rekla na koncu?

To, da lahko s ponosom zremo na prehojeno pot, ki ni bila lahka. Tudi to, da so bile ocene o neperspektivnosti tekstilne industrije v slovenskem prostoru neutemeljene, saj smo v svojem stoletnem razvoju dokazali ravno obratno. Dokazujemo, da so možnosti tudi za bodoče, če bomo s posodabljanjem in znanjem lovili korak z razvito industrijo in trgovino. In to ne na račun večjih naporov in slabega nagrajevanja delavcev, temveč s sodobno tehnologijo in primerno motiviranimi samoupravljalci.

Za tem je predsednik občinske skupščine Miro Kaplja podelil državna odlikovanja in sicer:

Za zasluge in uspehe pri delu, pomembne za socialistično graditev države, sta odlikovana z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo tovariša: Vojmir Bizjak in Andrej Kralj.

Za zasluge in uspehe pri delu, pomembne za napredek države, so z redom dela s srebrnim vencem, odlikovani tovarišice in tovariši:

Tovarišice in tovariši! Naj se preko delavskega sveta ob 100-letnem jubileju tovarne zahvalim vsem delavcem in upokojemcem Predilnice, ki so prispevali svoj delež k razvoju tovarne. Iskrene čestitke tudi vsem, ki so v tej tovarni bili boj za samoupravno osvoboditev delavskega razreda in za uveljavljanje pravičnejših, bolj humanih samoupravnih odnosov.

Naj ta slavnostni govor zaključim z besedami našega največjega misleca in ideologa samoupravne socialistične družbe Edvarda Kardelja:

»Sreče človeku ne more dati niti država, niti sistem, niti politična stranka. Srečo si lahko človek ustvari samo sam. Toda ne sam kot posameznik, ampak samo v enakopravnih odnosih z drugimi ljudmi.«

Ana Bizjak, Karel Komotar, Rafael Kralj, Mirko Lovše, Štefka Lušina, Zofija Melin, Henrik Muljavec, Marija Onišak, Adolf Pajtler, Irena Poznajšek, Marija Remec, Ignac Senica, Anton Sladovič, Angela Strmljan, Leon Škerbina, Vera Videmšek, Silva Vidic, Ivan Zore in Hedvika Zupan.

Podeljena so bila še posebna priznanja delavskega sveta in jubilejne ure, za dvajsetletno delo v naši tovarni. (Vse to je bilo že objavljeno v prejšnji številki Predilca).

Jubilanti — dobitniki spominskih ur za dvajsetletno delo v naši tovarni

Dosedanji predsedniki delavskih svetov

Sedanji delegati delavskega sveta

Posebna priznanja delavskega sveta so še prejeli:

Avtor vseh treh izdaj almanaha Predilnice Litija dr. France Kresal, Jože Sevljak, kot stalni sodelavec pri pripravi kulturnih programov, organi družbenopolitične skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in organizacij združenega dela v občini, s katerimi delovna organizacija najtesneje sodeluje: Skupščina občine Litija, Občinska konferenca SZDL Litija, Občinski komite ZKS Litija, Občinski sindikalni svet Litija, Občinski odbor Zveze borcev Litija, Občinska konferenca ZSMS Litija,

Občinski štab za teritorialno obrambo Litija, Postaja milice Litija, Ljubljanska banka, gospodarska banka, ekspozitura Litija, Služba družbenega knjigovodstva, ekspozitura Litija, Agrotehnika Gruda, tozdr Mesarija in prekajevalnica Šmartno pri Litiji, Sindikalni pihalni orkester Litija, Zavarovalna skupnost Triglav, območna skupnost Ljubljana, predstavništvo v Litiji, Zdravstveni dom Domžale, tozdr Zdravstveno varstvo Litija.

Na koncu svečane seje smo izročili prapor odreda litijskih tabornikov, Srebrni pajki.

Državni odlikovanci

Levo in desno nekdanji direktorji naše tovarne: Janez Benedik, Alojz Herman, Vladimir Gerbec, Jakob Vrhovec, v sredini sedanji glavni direktor Jože Mirtič.

Sobota, 6. september

Posebno svečano je bilo v soboto, 6. septembra. Prošla vo je ob 10. uri pričela predsednica delavskega sveta Vera Bric s pozdravom vsem navzočim. Tu so bili: slavnostni govornik, predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan, predstavnik skupščine in izvršnega sveta SRS in občine; predstavniki družbenopolitičnih organizacij republike in občine, predstavniki gospodarske zbornice Jugoslavije in Slovenije, predstavnik jugoslovanske ljudske armade, častna občana občine Litija: Franc Pogljajen in Mitja Ribičič, delavci pobratene delovne organizacije Krušik iz Valjeva, dosedanji glavni direktorji delovne organizacije, predstavniki tujih firm, izvajalci investicijskih del, predstavniki bank, predstavniki uvoznih organizacij, naši poslovni partnerji iz vse Jugoslavije, predstavniki delovnih organizacij iz občine in seveda delavci in upoko-jenci Predilnice Litija.

Nato je glavni direktor Jože Mirtič prebral svoj govor — objavljamo ga v celoti.

Tovarišice in tovariši!

Današnji dan Litijske predilnice je praznik ne samo včerajšnjih in današnjih delavcev naše tovarne, temveč tudi praznik tistih zvestih spremljevalcev in soustvarjalcev naše zgodovine, našega dela in našega razvoja, katerih dejanja ter človeška in delovna zvestoba so vtanki v ta bogati narodni ornament naše stotletne preteklosti.

Postavljen sem v neprijeten položaj, ko sam ne morem presoditi, kaj bi bilo bolje in pravičneje ob tej stotletnici, ali pretežno nanizati poglobljena dejstva iz pretekle zgodovine Predilnice Litija, ali pa se raje pomuditi ob nekaterih dogodkih in problemih našega časa, kajti le ti so izredno pomembni za naše jutrišnje delo in življenje v tovarni.

Mislím, da mi je v tem pogledu olajšana vest in dolžnost, če ne bom podrobneje navajal vsa ali mnoga dejstva, resnice in težave, ki jih je tako polna zgodovina naše Predilnice, saj so zajeti v almanahu — monografiji te tovarne, ki ga je dobil vsak delavec in upokojenec, pa tudi naši poslovni partnerji in prijatelji. Zato se bom raje omejil samo na nekatera bistvena znamenja te naše dolge poti, čeprav sem dolžan reči kakšno misel ali besedo tudi o naši sedanjosti in prihodnosti.

Sto let, ki jo je prehodila naša predilnica in z njo dobršen del poti tudi mnogi od nas, je dolga pot, seveda so tu vladale določene značilnosti v posameznih obdobjih in to od ustanovitve 1886. leta do II. svetovne vojne, obdobje med drugo svetovno vojno, ter posamezne faze dela in razvoja tovarne v obdobju po drugi svetovni vojni do danes. Ta obdobja si seveda niso povsem podobna, saj je razumljivo, da sta jih oblikovala čas in razmere, pa tudi politični in družbeni sistemi in lastninski odnosi v posameznih zgodovinskih obdobjih. Toda

nekaj pa je zagotovo res. Delo in razvoj nista zgolj rezultat stihije in danih objektivnih pogojev, temveč sta predvsem tudi izraz povratnega dejstva in to ljudi — delavcev, na obvladovanje in izkoriščanje danih razmer in na njihovo obvladovanje. Seveda je bilo takega ravnanja ljudi — delavcev na položaj dela in razvoja tovarne malo ali praktično nič, vse do osvoboditve, kajti takrat in med vojno je šlo v glavnem za delo in zaslužek, ki sta pomenila nujno preživetje delavcev in njihovih družin. Tudi v vsem obdobju od osvoboditve dalje je bila poglobljena težnja delavcev, da izdelajo čimveč preje za zadovoljitev potreb ostale predelovalne tekstilne industrije ter da si na podlagi doseženih rezultatov poslovanja zagotovijo čimvečjo socialno varnost. Toda vendarle je šlo v tem obdobju za nov kvalitativen odnos delavcev do dela in do tovarne, ki ga je prinesla osvoboditev in zmagovita revolucija, in ki je odprl proces, ki je prebil njihovo zavest, da poslej tovarna ni tuja lastnina in delo ni namenjeno dobičkom tujih lastnikov, temveč da je to naše premoženje in da poslej poleg za sebe delamo tudi za družbo, ki je naša in ki jo moramo upodobiti po naših najboljših močeh, da bo pravična, poštna, spodbudna in demokratična, ki bo grajena na delu in znanju ter odgovornosti, skratka moderna, razvita, demokratična, svobodna socialistična in samoupravna družba, v kateri bo prijetno živeti in delati, in ki bo imela velik mednarodni ugled.

Od izgradnje tovarne leta 1886 se je njena proizvodna moč večala v odvisnosti od konjunktura in razpoložljivega kapitala. V prvi fazi izgradnje in nabave opreme je razpolagala Predilnica s čistilnico, predpredilnico in 3.250 predilnimi vreteni.

Zaradi izredne konjunktura so se zgradili dodatni prostori in nabavila dodatna oprema za čistilnico, predpredilnico in predilnico, tako da je razpolagala tovarna leta 1906 že z 20.312 vreteni, poleg tega je bila razširitev dejavnosti dosežena z 80 tkalskimi stroji, ki so jih leta 1909 prestavili iz Litije v Gorico, ko je tovarno prevzelo podjetje Bruner iz Trsta.

Večje povečanje osnovnih sredstev je zabeleženo v letih 1989 — 1941, ko je bilo montiranih 41 predilnih strojev, povečanje proizvodnih kapacitet v predpredilnici, prav tako pa so bile uvedene novosti tudi v kotlarni. V obdobju stare Jugoslavije je bilo še več nabav strojev, tako da je Predilnica dosegla skupnih proizvodnih kapacitet že 37.072 predilnih vreten.

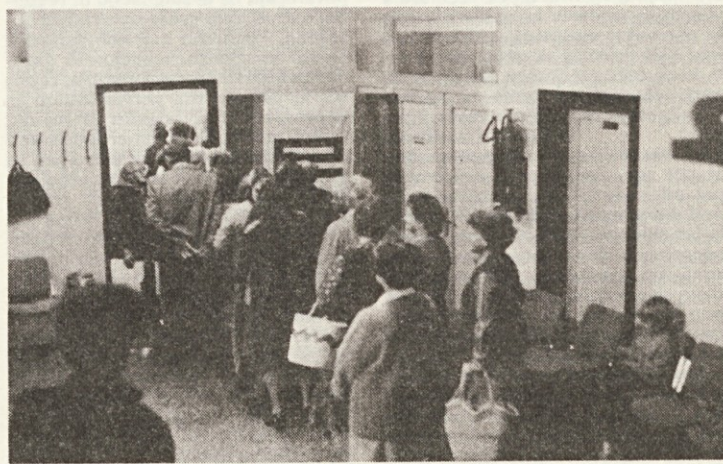
V času okupacije se je v glavnem pravičevalo na zatečenih strojih pred drugo svetovno vojno. Takoj po osvoboditvi osnovna sredstva niso bila sposobna za obratovanje, toda najnujnejša popravila so bila kmalu opravljena, tako da je 13. junija 1945 Predilnica začela obratovati z 13.272 vreteni v eni izmeni. Obnova osnovnih sredstev je potekala še v naslednjih mesecih, tako da se je proizvodnja v mesecu marcu 1946 ustalila že na 9.000—10.000 kg proizvedene preje.

Nov mejnik v izkoriščanju osnovnih sredstev se začne v maju 1946, ko se je pričelo obratovanje v 3 izmenah, s čimer se je izdatno povečal izkoristek proizvodnih zmogljivosti.

Leta 1946—1947 so se kapacitete Predilnice zmanjšale, ker so morali po nalogu takratne glavne direkcije odstopiti tkalnici Maribor 14 predilnih strojev s 3.920 vreteni. Zaradi popolne izrabljenosti so bili izločeni iz obratovanja še zadnji 4 selfaktorji, tako da je ob 70. obletnici leta 1956 Predilnica razpolagala z 28.120 vreteni. V letu 1956 so ugotovili, da je od 28.120 vreten 10.600 popolnoma iztrošenih, da je izhod v takojšnji rekonstrukciji.

Upokojenci so točno ob določenem času pričeli prihajati po knjige dr. Franceta Kresala: Zgodovina Predilnice Litija in denar — 20 tisočakov.

Od tedaj dalje stopa Predilnica Litija na pot postopnih manjših investicij, kar naj bi pomenilo postopno odpiranje nove uspešnejše ere Predilnice Litija; in tako lahko investicijsko dejavnost v tem obdobju razdelimo na tri pomembnejša obdobja:

1968—1970 modernizacija in razširitev predpredilnice

1969—1971 razširitev predilnice

1972—1974 razširitev in modernizacija sukalnice.

Vse do leta 1968 smo povečevali kapacitete z nabavo posameznih strojev, šele v letu 1968 pa je prišlo do večjih investicij, ki so odločilneje vplivale na razvoj tovarne.

Leta 1985 pa je v pogledu investicij najbolj razgibano leto zadnjega obdobja. Nadaljevale so se investicije, pričete v letu 1983 in 1984, obenem pa je bil na D. S. Predilnice Litija dne 27. 2. 1985 sprejet investicijski program, katerega izvedbo zaključujemo v rekordnem roku.

Značilno za Predilnico Litija v celotnem obdobju je tudi to, da je s svojim dobrom gospodarskim in poslovanjem prebrodila vsa gospodarska krizna obdobja, tako da ni izkazovala izgub, čeprav je morala tovarna vse do obdobja 1965 večino lastne ustvarjalne akumulacije odvajati družbi za izgradnjo ostale industrije.

Markanten je podatek, da so se navkljub težavam povečala poslovna sredstva tovarne od leta 1960—1985 za 171 x, pri čemer je potrebno seveda upoštevati dejstvo inflacije, ki je bila v preteklosti počasnejša, medtem ko je višek dosegla v letu 1985, toda poglobljena zasluga in vzrok za tako rast poslovnih sredstev pa je v povečani proizvodnji, ki je zahtevala tudi večjo angažiranost sredstev v osnovna in obratna sredstva.

Velik razvoj litijske predilnice je ponazorjen tudi s primerjavo vrednosti proizvodnje, izračunane na podlagi realne primerjave enakih

cen v obdobju od 1939—1985, ki pove, da je ta vrednost proizvodnje narasla od 1.607.222 din v letu 1939 na 7.600.000 din v letu 1985, ali izraženo z indeksom 473, pri čemer so bila dosežena največja letna povečanja vrednosti proizvodnje v obdobju od leta 1960—1985.

V tem in naslednjem obdobju je iskala tovarna nove vires za povečanje dohodka, zato se v letu 1965, še posebno pa kasneje, začne v večjih količinah proizvajati poleg bombažne tudi sintetična preja. Proizvodnja sintetičnih prej se večja, tako da je 1985. leta razmerje med proizvodnjo bombažne in preje iz umetnih vlaken 55 % : 45 %.

Po letu 1970 pa je nastopilo za tovarno obdobje najuspešnejšega poslovanja. Rezultati investicijskih naložb v prejšnjih letih so bili vedno bolj vidni. Akumulacija je bila vedno večja in je omogočala nadaljnjo modernizacijo in razširitev tovarne. Vzporedno s količino se je potrojila vrednost proizvodnje, tudi v finančnem pogledu je Predilnica dosegala največje uspehe v obdobju od 1970—1975.

V letu 1980 in 1981 pridejo do polnega učinka spet investicijske naložbe v preteklih letih ter ureditev tehnološke linije za proizvodnjo sintetične. Proizvodni učinki so rekordni. Proizvodnja se poveča za 12 %, produktivnost za 16 %. Za doseganje večje proizvodnje pa smo potrebovali manj delavcev. Zato se število zaposlenih zniža od 1.112 na 1.046.

Leta 1983 je značilno po izredno visoki rasti inflacije, katere se v letu 1984 in 1985 še stopnjuje. Cena inozemskih valut je v največjem porastu. Ameriški dolar je dražji za 100 %, vedno bolj pomembna postaja deviza. Surovine je mogoče uvoziti iz konvertibilnega področja samo, če podjetje razpolaga s konvertibilno devizo. Zato prihaja v ospredje izvoz.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Predilnica izvaža direktno okoli 11 % količinske proizvodnje. Veliko preje pa gre v izvoz preko finalnih izdelkov drugih proizvajalcev. Da si partnerji, ki so vezani na izvoz izdelkov, zagotavljajo prejo, združujejo devize za uvoz surovin, tako pa prihaja do tesnejših povezav s poslovnimi partnerji, ne samo v pogledu združevanja deviznih sredstev, temveč tudi v pogledu proizvodnje.

Zavedajoč se težkega gospodarskega položaja, v katerem se nahaja naša družba na prehodu v novo srednjeročno obdobje, smo sprejeli akcijski program za uresničevanje planjskih nalog v letu 1986. Naša namera je, da čimbolj realno, strokovno in odgovorno s mobiliziranjem in odgovornostjo vseh delavcev, predvsem tudi strokovnih služb in kadrov, oblikujemo takšne rešitve, ki nam bodo tudi v tem letu zagotovile optimalne proizvodne, izvozne in finančne rezultate, da bi tako utrdili tla čvrstega, socialno stabilnega in perspektivnega položaja delavcev.

Po nekaj letih delnega premora v vlaganji sredstev za modernizacijo in obnovitev strojnega parka, smo v letu 1985 pričeli z investicijskimi deli, ki so tako po obsegu kot po vrednosti tehnološke opreme ter gradbenih objektov, največja investicija po vojni, v skupni vrednosti 2.465.000.000 din. V nepopolnem letu in pol smo uspeli prehoditi trnovo pot od investicijskega elaborata in pridobitve mednarodnega IFC kredita ter sklenitve pogodb in urejanjem odnosov z dobavitelji opreme, do končanja gradbenih del in ne povsem še dokončane montaže. Skupaj smo na novo zgradili objekte s površino 5.728 m², od česar odpade 522 m² na skladiščne površine.

Prvi ekonomski učinki investicije bodo znani že v začetku prihodnjega leta. Po predhodnih proučitvah bomo povečali obseg proizvodnje preje za 22 % in povečali produktivnost za 17 %, t. j. od 7.900 t na 9.600 t letne proizvodnje.

Mislím, da delim vaše prepričanje in ponos, da je to najlepše darilo in priznanje kolektiva sebi in družbi za to plemenito obletnico. Skupaj z vami se tudi jaz veselím tega velikega dosežka, kakor tudi drugih uspehov, ki smo jih dosegali v zadnjih 24 letih, odkar smo skupaj. Obdobje, ki smo ga skupaj preživelí na delu in v skupnem ustvarjanju, ni bilo vedno vspešno za naše delo in razvoj, pa vendar smo v sebi našli dovolj moči, da smo dobro delali in gospodarili, in da smo se nenehoma razvijali, povečevali obseg in kvaliteto proizvodnje.

Ob tej priložnosti moramo tudi poudariti dejstvo, da kot delavci in kolektiv, kot del tovarna ne živimo izolirano, temveč smo intenzivno vpeti v občinski prostor in v delovne občinske družbenopolitične skupnosti in njenih organov. Materialno in kadrovsko se vključujemo v delo in razvoj zdravstvenih, kulturnih, športnih, prosvetnih in socialnih dejavnosti ter ustanov, ter neposredno in praktično gradimo vezi med temi dejavnostmi in tovarno. Učinkovito in z velikim socialnim posluhom rešujemo tudi potrebe družbenega standarda delavcev in njihovih družin, od stanovanj, počitniških domov, prehrane itd.

V Predilnici Litija smo tako delali doslej in tako moramo tudi v prihodnje. Dvom o upravičenosti tekstilne industrije in njenem razvoju pri nas je nesmiseln in je že doslej pokazal, da so kratke pameti tisti, ki so ga napovedovali ali ga hoteli celo uveljaviti. Obratno, slovenski tekstilci celo sodimo, da selektivna razvojna strategija tekstilne industrije sodi med izbrane cilje strateškega razvoja industrializacije Slovenije. Operti na lastne sile vidimo v svojih poslovnih odločitvah in razvojnih potezah možnosti za razcvet donosne in vitalne tekstilne proizvodnje, sposobni mo-

ramo biti posnemati tiste napredne tekstilne industrije v najrazvitejših državah sveta, ki so uspele s tehnološkim razvojem dvigniti tekstilno industrijo na raven kapitalno intenzivne panoge, ki bo doživljala tudi fazo kompjuterizacije in robotizacije. Zato sodimo, da je povsem neutemeljeno s strani kogarkoli določati prednosti razvoja posameznih industrijskih panog ali celo tovarn. Za nas tekstile ni dileme o tem, da moramo tudi v prihodnje v naše proizvodne procese vnašati tiste tehnološke in organizacijske novosti, ki bodo omogočile vrhunsko kakovost proizvodnje, visoko produktivnost in konkurenčnost.

Povsem jasno je, da bo kriza, v katero smo potisnjeni, trajala dalj časa, in da se ne bomo tako kmalu izvili iz dane revščine. Vedeti moramo, da gre svet dalje, da se razvija, da uspešno brodi svoje ovire na poti k novim dosežkom in prosperitetam, mi pa zamujamo, se bavimo sami s seboj, se izoliramo in tarnamo o vseh mogočih vzrokih in krivcih, ki da nam povzročajo ne le stagnacijo in revščino, temveč celo groze obdrži že doseženo. Pogumno moramo zapustiti fronto miselnosti, modelov in ukrepov delitve in prerazporeditve, razvitih in nerazvitih, perspektivnih in neperspektivnih, bogatih in revnih, čeprav je res, da je denar lepše šteti in dobivati kakor pa ga ustvarjati in se boriti zanj z delom in pametjo, odpreti moramo novo široko fronto, kjer bo vsak postavljen na lastne noge, odgovoren za lastno delo in odločitve ter sočen z odprto areno svetovnega trga. Vso politiko, moralo, delo, sistem, nagrajevanje itd. je potrebno zasnovati na teh kriterijih.

Morda so te besede malo nenavadne za naše srečanje in praznovanje, toda v smislu povedanih kritičnih ocen smo v Predilnici Litija delali že doslej in zato lahko danes, ob stoletnici ugotavljamo velike dosežke in ne nazadnje tudi otvoritev naše nove razširjene, modernizirane in obnovljene tovarne.

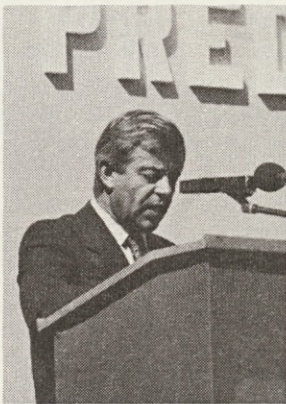
Naj končam. Stoletnica Predilnice Litija je naš obračun in naš program za prihodnje. Čestitam prejšnjim delavcem — upokojevcem za naš praznik, čestitam članom našega današnjega kolektiva in se jim zahvaljujem za prispevek in trud k rezultatom, ki smo jih dosegli.

Dolžan sem zahvalo tudi občinskemu organu in njegovim predstavnikom za dobro povezanost in sodelovanje za našo tovarno. Posebej pa se zahvaljujem našim poslovnim partnerjem za korektna razmerja in uspešne poslovne povezave, od katerih smo imeli koristi vsi in tudi širša slovenska in jugoslovanska družba; še posebej pa se zahvaljujem vsem izvajalcem naše investicije, zunanji dobaviteljem opreme, delovni organizaciji KRUŠIK in mednarodni finančni korporaciji iz Washingtona.

Hvala!

Sledil je slavnostni govor predsednika predsedstva CK ZKJ Milana Kučana — tudi tega objavljamo v celoti.

Od danes naprej se bo kolektiv litijske predilnice postavljaj z zavida na vrednim uspehom. Dosegel ga je z velikimi napori. V nič kaj prijaznih gospodarskih in družbenih razmerah je dokazal, kako je mogoče uresničiti načelo o opiranju na lastne sile. Čas in razpoloženja so res dovolj nevesela. Toda veliko preveč je jamrovcev najrazličnejših vrst in zato takšen uspeh veliko več velja, vre-

den je čestitka vse naše skupnosti. Kriza, ki jo živimo, je globoka in težka. Poti izhoda iz nje so bolj zahtevne, kot smo mislili, manj so premočrne in zavarovane pred stranpotmi, zahtevajo več ustvarjalnega iskanja. Morda bolj kot kdaj prej nam je potrebno znanje, več pravih argumentov, ustvarjalnega raziskovanja in dobre volje, več duha, ki sili k iskanju, spodbuja razmišljanja, večje napore. Potrebna nam je strokovna in družbena kritika, resna in pretehtana, dostojanstvo v tej kritiki, kultura v razpravi, strpnost in tolerantnost v organiziranem iskanju in uresničevanju pravih rešitev. Brez njih, pogumnih in utemeljenih na znanju, ne bo pomembnejših premikov k stabiliziranju gospodarskih in družbenih razmer. Demokratičnost družbe se ne izčrpa samo v njeni sposobnosti, da omogoči kritičnost in ustvarjalen razgovor, ampak predvsem v njeni sposobnosti, da zmore na tej podlagi akcijo, s katero se spreminjajo razmere in odpirajo pota razvoja. Očitno premalo v podrobnosti poznamo poti, po katerih velja uresničevati naloge, zastavljene v srednjeročnem planu, dogovore, sprejete na kongresih. Tudi pri nas v Sloveniji nimamo dovolj jasnega koncepta, kako se učinkovito spoprijeti z inflacijo, tem največjim problemom našega gospodarskega in družbenega življenja nasploh, bodisi kot dela občejugoslovanskega koncepta, bodisi kot našega prispevka k njegovemu nastajanju. Časa ni več. Skrajno resno in odgovorno bi morali zato pretehtati in uresničiti predloge, da se pri izvršnih svetih naših delegatskih skupščin zberejo ustvarjalne glave, da se organizira naša pamet, tako kot v času nastajanja dolgoročnega programa ekonomske stabilizacije, tokrat z nalogo, da se razčleni na njegovih vizijah in osnovah konkretne poti njegovega uresničevanja, na novih dognanjih, na izkušnjah dosedanjih naporov in na spoznanju o globini motenj v reprodukciji ter v strukturi našega gospodarstva, s posledicami, kakršne v malem razkriva tudi sedanja slika litijskega gospodarstva. Zdaj je treba, vsaj za nekaj časa pustiti ob strani razne doktrinarne spore, različne šole ali pa jih — kar je mnogo koristneje — prenesti v kvalificirane sredine, kjer lahko kot rezultat skupne razprave nastanejo kvalitetni in uporabni predlogi. Ti, in samo ti predlogi, lahko danes dobijo podporo, odobravanje, zmorejo spodbuditi aktivnost. Pričakovanja so velika, velika pa je tudi nestrpnost ljudi! Kjer ni utemeljenih predlogov in aktivnosti je ob konstruktivni vse glasnejša tudi enostranska kritika, razočaranost, hitre so kvalifikacije in diskvalifikacije, veliko je površnosti, ponujanja nekritično prevzetih modelov iz ekonomij, zasnovanih na drugačnih družbenih odnosih, zagledanosti v tuje vzore in klišeje ter prenagljenih sodb, ki ne priznavajo niti očitnih dosežkov, pozitivnih premikov in učinkov. To usodo doživljajo tudi takoiimenovani ukrepi ZIS, kot da bi ti sami po sebi, tudi če bi bili mnogo

boljši in bolj domišljeni, mogli rešiti vse naše težave, puščajoč vendar vprašanje: zakaj je sploh moralo priti do tega, da je ukrepal ZIS in ne že poprej kdo drug in koliko smo tudi sami, od OZD do republike odgovorni za to. Toda ob vseh pomanjkljivostih so nedvomno spodbudili mnoge pozitivne procese in kažejo nekatere učinke tako npr. glede izvoznih spodbud, ki so jih deležni tudi slovenski izvozniki, glede pokrivanja negativnih tečajnih razlik itd. Kot je različno gospodarstvo, kot je različna usmeritev in sposobnost posameznih OZD, tako nanje tudi ti ukrepi delujejo različno. Končno smo se za selektivnost in ne za linearost ekonomske in razvojne politike sami najbolj zavzemali. Zdaj je že možno ocenjevati učinke teh ukrepov in ugotavljati, kaj zasluži, da kot trajnejše rešitve vgrajujemo v našo razvojno in ekonomsko politiko. Zdaj ne gre več samo za intervencije v gospodarske tokove, ampak tudi za spremembe v posameznih delih ekonomskega sistema, ki si prizadevajo preusmeriti negativne gospodarske tokove. Zato se je potrebno preko skupščinskega sistema organizirano in odločno zavzeti za to, da bodo ukrepanja kot celota podprla in spodbujala sposobne, napredne, ustvarjalne delovne kolektive in dele gospodarstva, da bodo odprla dovolj možnosti in ustvarila pogoje, da sposobni, produktivni, ustvarjalni zakorakajo hitreje naprej, ker so objektivno samo oni lahko nosilci tehnično-tehnološkega razvoja, usposabljanja vsega gospodarstva in družbe za tekmovalnost na svetovnih trgih, večjega deleža novoustvarjene vrednosti in s tem tudi boljših življenjskih razmer ljudi, razvoja družbene nastave in sistema socialističnega samoupravljanja v celoti. Ta bodoča ekonomska politika mora zagotoviti polno podporo — sistemsko, ekonomsko in moralno — tistim organizacijam družbenega dela, ki se s plasmanom, to je s kvaliteto in ceno svojih proizvodov lahko uspešno uveljavljajo na tujih trgih in tam branijo poslovni ugled Jugoslavije. V svetu, ki se vse bolj odpira in povezuje, kot zaprta, avtarkična ekonomija ne moremo obstati. To pa zlasti zahteva tudi napore za razvoj in izboljševanje ravni lastnega znanja in usposabljanja kadrov.

Spremembe v načinu proizvodnje se lahko uresniči samo z zadostnim lastnim znanjem in sposobnimi ljudmi. Pot do tega pa vodi samo preko takšnega sistema in politike nagrajevanja, ki bo to načelno spoznanje konkretizirala tudi v višini osebnega dohodka delavca, ki več zna, ki to znanje uporablja za večje dosežke svojega kolektiva, ki je nosilec inovacijskih in inventivnih naporov in hkrati politike, s katero se bo to načelno spoznanje konkretiziralo v materialnem položaju vzgoje, izobraževanja, znanosti in v materialnem položaju delavcev, ki so tam zaposleni. Takšno smer in kvaliteto bodoče ekonomske politike je mogoče uveljaviti le, če bomo zmogli zlomiti naš sedanji skupni oportunizem, ki se izraža tudi v neuspelih referendumih, na katerih se odloča o bolj stimulativnem nagrajevanju. Izhod iz krize ni mogoč, če bomo ostali pri obstoječi strukturi gospodarstva, ohranjali sleherni gospodarski subjekt ne glede na njegov gospodarski rezultat in perspektivo ali z ohranjanjem sleherne proizvodnje in vrste proizvodov ne glede na povpraševanje po njih. Uravnavanje pogojev gospodarjenja po najslabšem vodi v povprečja in od tam v pogubo.

Očitno tudi najnovejša praksa potrjuje oceno 13. kongresa ZKJ, da je potrebno iskati osrednji vzrok za stanje v naši nepriljubljenosti sprejeti logiko blagovne proizvodnje, ki je na sedanji stopnji našega razvoja še objektivna nujnost. To naše stalno omahovanje med tržno ekonomijo v razmerah socialistične samo-

upravnih in družbenih lastnine ter ekonomskim voluntarizmom države še vedno prevladujoče končuje v voluntarizmu, ki demobilizira napore za ekonomsko racionalno obnašanje, gospodarno ravnanje v družbeno lastnino in za usmeritev potrošnje strogo v okviru razpoložljivega dohodka. Že Program ZKJ je opozarjal, da neupoštevanje tržnih zakonov slabi socialistične elemente v gospodarstvu, hromi iniciativo posameznika in podjetje, zavira razvoj proizvodnih sil in poraja zunaj proizvodnje sile, ki izvajajo nasilje nad njo. To mora biti vodilo za naše prihodnje aktivnosti. Kako bodo v največji meri tudi pristizene peruti sedanji zelo razširjeni politični razvadi — nadvse demobilizirajoči — ki zakriva sleherno odgovornost in ki razloge za vse naše težave išče izključno v političnem in ekonomskem sistemu. To se počne ne le tam, kjer so za to opravičeni razlogi, ampak tudi tam, kjer draga, z devizami plačana oprema leži vrsto let v zabojih ali celo razmetana po tovarniških dvoriščih, na katerih raste trava in plevel, kjer je vladar nered, kjer se dogajajo kraje in dela škoda na strojih. Na ta način se beži od pravih problemov in ustvarja razpoloženje, da je vse odprto, vse relativno, vse vprašljivo in zato kaotično, blizu popolnega nereda.

Skraini čas je, da potegnemo strogo črto ločnico nad tistim, kar so upravičene in nujne spremembe v sistemu, njegova dogradnja, in onim, kar je povsem navaden izgovor za lastno nepriljubljenost in nemoč, slabo delo in kolektivni oportunizem. Slabosti je potrebno ocenjevati v realni luči, da bi lahko odpravljali pade in ne izmišljene vzroke slabega dela in nezadovoljjuočega stanja, zlasti pri gospodarjenju v družbeno lastnino, kar ima svoje izvore tudi v nedorečenih sistemskih rešitvah. Zato je zdaj tudi nesmiselna in ne-produktivna razprava o tem, da je npr. novi devizni sistem zanič, da je bil prejšnji boljši, itd. Potrebno je argumentirano dokazati — in to je mogoče — da so posamezne rešitve v njem slabe, glede na cilje in politiko ofenzivnega izvoza nestimulativne, včasih tudi z njimi v nasprotju ter predlagati namesto njih boljše. Takšni predlogi že obstajajo. Za tak pristop in take rešitve bi po Jugoslaviji dobili dovolj podpore, ker je veliko OZD — izvoznice v vseh republikah in pokrajinah v enakem položaju kot slovenski izvozniki. Vsi seveda ne bi ploskali, tudi v naši republiki ne, zlasti ne tisti, ki živijo v nekem izmišljenem svetu pravic, ki so jim bile dane brez lastnega napora in odgovornosti, da poskusijo obstati v zahtevni tekmi na svetovnem trgu in tam najti prave dohodkovne razvojne motive, tam dokazati svojo sposobnost in kritični duh.

V povečani aktivnosti zadnjih mesecev so bili doseženi nekateri pomembni gospodarski rezultati. Ne bi jih smeli podcenjevati, zlasti ne tistih, ki so vezani na rast proizvodnje, oskrbljenosti industrije z domačimi in uvoženimi reprodukcijskimi materiali, uvoz opreme, tehnološko obnavljanje naše industrije za racionalnejše in gospodarnejše odnose v delitvi. Do teh uspehov so kolektivi, tudi vaši, prišli z velikimi napori in so zato toliko več vredni. Toda ne bi se smeli slepti. Pravih problemov, ki imajo svoje globoke vzroke v strukturnih neskladjih, v nerazvitih družbenolastninskih odnosih, v nerazvitosti tržnih mehanizmov in v nepriljubljenosti pristajati na realne kategorije gospodarjenja, v zaprtosti jugoslovanskega gospodarstva, ne odpravljamo dovolj uspešno. Nekateri so odložili, ker to pač omogočajo predpisi. Obračunski sistem npr. omogoča prikazovanje marsikje napihnjene, v resnici neustvarjenega dohodka in s tem tudi višje, torej nezasluzene osebne dohodke. Akumulacija, to osrednje gospodarsko in

usodno razvojno vprašanje, se zmanjšuje še naprej in s tem postaja vse manj gotova tudi bodočnost. Posamezni kolektivi se kratkovidno umikajo s težko osvojenih zahodnih trgov, bežijo na manj zahtevno klinirsko tržišče in iščejo večji dohodek v visoki, umetno vzdrževani domači konjunkturi. Gospodarstvo se pa prilagaja objektivnim pogojem, išče in najde možnosti preživetja. Da pa to prilagajanje ne bi bilo kratkovidno, napačno in neoperspektivno, ga mora drugače usmerjati, motivirati in siliti ekonomska politika, ekonomski sistem, cel gospodarski in družbeni ambient, v katerem se morejo kolektivi odločati — in to ne od danes na jutri, ampak dolgoročno — glede svojih poslovnih in razvojnih odločitev. Moraliziranje in politični pritiski so pri tem kratkega diha!

Težko je prelomiti z inflatornim načinom gospodarjenja in življenja, z mezdno in potrošniško miselnostjo, ki jo poraja. Pa vendarle je naša dolžnost in cilj, da se začnemo ukvarjati z nalogo, kako več proizvodjati, kvalitetno in ceneje, z ambicijo, da to prodamo na tujih trgih po cenah, ki bodo dohodkovno zanimive. To je pot do višjega dohodka, osebnega in družbenega standarda. Skrajni čas je, da v praksi dokažemo, da socializem ni družba najbolj pravične porazdelitve siromaštva! In zato so bodoče razprave o ekonomski politiki za prihodnje leto, o spremembah v gospodarskem sistemu, Ustavi in ZZD tako pomembne.

V vsej dosednji družbeni aktivnosti so imele pomemben delež tudi organizacije zveze komunistov. Ob dobrih straneh te aktivnosti se je pokazalo tudi to, da zlasti osnovne organizacije v takšnih akcijah niso bile angažirane, da so živele marsikje neko svoje vase zaprti življenje, brez prave zveze z življenjem in problemi svojih kolektivov. Njihova aktivnost se je neredko iztekala v prazno, brez ambicije, da svoje ocene, stališča, predloge uveljavlja v delavskem svetu, na zborih delavcev, v delegacijah, na sestaku sindikalnih skupin. Bile so neodmevne, komunisti pa so v javnem življenju pogosto nastopali drugače, s stališči, ki so se razlikovala od onih, na katera so pristajali na partijskih sestankih. Zato je marsikje tudi prišlo do osipanja članstva. V naših organizacijah nismo dovolj usposobljeni in ne najdemo pravega načina, da povežemo zunanji poziv za angažiranje — konkretno glede anomalij, do katerih je prihajalo v politiki delitve — s širšimi vprašanji prestrukturiranja in preusmerjanja proizvodnje, dograjevanja sistema delitve, ki bo stimulativnejši za individualno in skupinsko delavnost, ustvarjanje in gospodarno obnašanje pri uporabi družbenih sredstev, z vprašanji moderne proizvodno-poslovne in samoupravne organiziranosti. Ta aktivnost se zdaj prevladujoče poskuša dokazati skozi ukinjanje TOZD in za to poskuša dobiti podporo in legitimnost s pričakovanjem večjih poslovnih rezultatov. Tudi če pustimo ob strani vprašanje, kaj se zgodi tam, kjer se ta pričakovanja niso izpolnila, pa ne bomo smeli več mimo vprašanja, ali je potrebno organiziranost združenega dela, gospodarstva, prilagoditi čim lažjemu obvladovanju delavcev kot mezdne delovne sile ali pa mora biti — ob tehnološkem in poslovnem vidiku — tudi v funkciji uresničevanja upravljalke funkcije delavcev. V sistemu samoupravno združenega dela so nosilci družbene funkcije lastnika družbenih sredstev, kakor koli je še nerazvita in neuvlačljiva, delavci in nihče drug, niti država niti posamezne poslovodne strukture namesto njih. Koncept družbene lastnine je v naših družbenih odnosih neuvlačljiva, prekinjena oziroma nevpzpostavljena je zveza med materialnim in družbenim položajem delavca ter njegovo odgovornostjo za gospodarno upravljanje in

delo s sredstvi, ki so v družbeni lastnini in ki so mu pod določenimi obveznostmi dana v uporabo. Tem razrednim vprašanjem naše osnovne organizacije ne posvečajo dovolj pozornosti, ne znajo jih povezati. Ta sposobnost se pridobi namreč samo v akciji, v stalnih bitkah. Tega se pridobiti ne da, če nimaš pobude, če stojiš ob strani in čakaš, kdaj bo komu potrebna avtoriteta partijske organizacije, da ga podpre z njegovimi stališči, tudi če so v konfliktu z razrednimi interesi delavcev.

Ta vprašanja so sestavni del kongresne zahteve po prenovi ZK in z njimi se bomo morali v prihodnje v vsej naši organizaciji veliko več ukvarjati. Brez takšne naše aktivnosti ne bo bistvenih sprememb v družbenem položaju delavca, kar je temeljni programski cilj in zato tudi osrednja skrb in naloga vseh jugoslovanskih komunistov. Ta položaj je enak, naj gre za katero koli našo federalno enoto, za katerikoli naš narod ali narodnost — enako daleč od ustavnih opredelitev in v očitnem razkoraku z njimi. Delavec še malo odloča o pogojih, sredstvih in rezultatih dela, še malo izvršuje oblast in odloča o splošnih družbenih zadevah, vključno z usodo svojega naroda in Jugoslavije. Smo šele na začetku procesa uresničevanja ustavne zamisli republike kot nacionalne države združenega dela, ki služi uresničitvi odgovornosti vseh delovnih ljudi in občanov za razvoj in usodo svojega naroda. Morda je prav tukaj potrebno iskati odgovor na vprašanje v sedanjosti tako zagreti polemiki o tem, kdo povzroča prepire med Slovenci in Srbi. Delavci gotovo ne! Preveč so odrinjeni od možnosti, da bi lahko to bili oni. Kolikor je morda zanimivo, pa nikakor ni slučajno, da gre vsa ta polemika mimo tega temeljnega vprašanja — borbe za razvito duhovno in materialno bogato, kulturno in ustvarjalno družbo socialističnega samoupravljanja, ki bo morala vse bolj biti tisto, kar je osrednje, kar povezuje narode in narodnosti Jugoslavije in skupni državi. Vse manj bo to — ob vsem spoštovanju — naša preteklost in zgodovina. Pa tudi marsikdo od tistih, ki se v tej polemiki zateka vanjo, kaže dobršno mero ignorance in nepoznavanja prav te zgodovine in zato ni slučaj, da je bila v vsej Jugoslaviji sprejeta s tako velikim odobravanjem resna znanstveno dognana študija dr. Janka Pleterškega »Narodi, Jugoslavija, revolucija«, kakor tudi ni slučajno, da je prav to delo in prav letos dobilo NIN-ovo nagrado »Dimitrije Tucović«. Prav spregledovanje tega osrednjega vprašanja v vsej tej polemiki onemogoča, da bi locirali nevarnost za skupno življenje na pravo mesto, da bi ga iskali v tendencah in praksi birokratskega etatizma, ki omogoča, da se na jugoslovanskem prostoru spopadajo združenim delavcem odtujeni nacionalni kapitali kot zaščitniki svojega združenega dela, svoje republike oziroma pokrajine, svojega naroda. V tem je bistvo tega »splošnega stanja duha in odnosov«, o katerem je v tej polemiki govora, kot da je nastalo samo po sebi, neupoštevaje, da zastoji v razvoju demokratičnih samoupravnih odnosov, v katerih birokracija izgublja svojo družbeno moč, ne krepijo temeljev, na katerih bi združeni delavci s svojimi interesi, ki so hkrati bistveni interesi nacije, vse bolj postajali osnovni dejavniki mednarodnega sodelovanja, povezovanja in krepitve socialistične samoupravne federativne jugoslovanske skupnosti. Na tleh takšnih odnosov se razrašča nacionalizem in šovinizem, širijo teze o eksploataciji, prelinavanju dohodka, podrejenosti in nesvobodi. Presenetljivo je pravzaprav, da tako dolgo cveti in da dobiva toliko prostora v našem časopisju polemika, ki jo je že 10. kongres ZKJ vseskozi presegel s svojo poglobljeno kritiko socialnih temeljev separatistične in unitaristi-

čne variante nacionalizma kot dveh pojavnih oblik nacionalistične zavesti, ki se medsebojno spodbujata in povezuje. Za naše skupno življenje ni nobena od teh nevarnosti nepomembna, izmišljena. Obe sta realni in trdoživ zakoreninjeni v obstoječih odnosih in v naši zavesti, ki se le prerada ukvarja s tistim, kar je razdvajalo v preteklosti in kar ogroža sedaj, ne pa s tistim, kar združuje in povezuje za prihodnost. Zato se je potrebno zavarovati, da ne bi očitali unitarizma pozitivnim prizadevanjem za samoupravno integracijo in ustavnih temeljih ali da bi z nacionalizmom izenačevali uveljavljanje nacionalnih oziroma republičkih interesov, spodbujanje in utrjevanje nacionalne zavesti, kajti svoboda narodov ni nasprotje, ampak je pogoj za njihovo povezovanje in enakopravno sožitje. Ni mogoče vnaprej zanikati možnosti, da se enostransko poudarjanje enotnih interesov delavskega razreda ne more preleviti v unitarizem in samopoudarjanje samostojnosti — ne da bi imeli pred očmi potrebo po sodelovanju enakopravnih narodov — v nacionalizem. Toda odločilno za presojo pri tem ne more biti deklaracija. O naprednosti posameznih pristopov je mogoče soditi le na podlagi opredeljevanja ob konkretnih vprašanjih, na podlagi konkretnih dejanj.

Ta polemika razkriva tudi neko zelo zanimivo razumevanje demokracije, za katero se, vsaj na besedah, zavzema. Demokracija predpostavlja svobodo mišljenja. Toda očitno le do takrat, dokler se s tem mnenjem strinja. Kadar strinjanja ni, tedaj to ni več mnenje človeka, povedano v kakšnem intervjuju, izjavi, napisano v kakšnem članku, ni več mnenje udeleženca tega velikega dialoga in polemike, ampak postane nenadoma stališče celega naroda, malodane razpoznavni znak nacionalnega značaja. Pri tem je v skladu z našimi utečenimi navadami seveda zmeraj manj sporno in problematično tisto, še tako nesprejemljivo mnenje, če le prihaja iz takozvane lastne sredine. Takšno neodgovorno igrakanje s etiketami, ki se hitro lepijo celemu narodu, ki govorijo o zgodovinskih in nezgodovinskih narodih, o državotvornih in nedržavotvornih, o separatističnih in o tistih, ki jim je unitarizem vrojen, o evropskih in azijskih narodih, je skrajno neresno, neznanstveno, zgodovinsko neutemeljeno in politično škodljivo, pa vendar dobiva v naših konkretnih razmerah veliko prostora in ima razumljivo velik odmev. Prav malo ali pa nič prostora pa zato niso dobila stališča, ki bi lahko prispevala razumeti morebitne dvome o tem, kaj o spornih temah mislijo Slovenci, npr. stališča iz uvodnega referata in sklepne besede 10. kongresa ZKS, iz govora na proslavi OF, čeprav ta stališča odločilno vplivajo na usmerjanje družbene prakse. To so načelna stališča, ki vodijo k iskanju najustrežnejših možnosti skupnega življenja in ne v nenaečne prepire, ne razdvajajo in zato očitno ne morejo biti vprežena v voz politikantske igre.

Da bi bilo jasno, kaj so tudi v preteklosti mislili Slovenci o Srbih, naj spomnim na dve Kardelevi stališči: »Tradicionalna srbska demokratična misel, katere nosilec so široke ljudske množice srbskega naroda, postaja zaveznik slovenskega naroda prav tako kakor napredne in demokratične sile v mednarodnem življenju. Samo dosledna in demokratična politika doma in na mednarodnem terenu je torej v stanju pridobiti Slovincem močne, trajne in zanesljive zaveznike.« To je bilo zapisano pred vojno. In drugo, iz začetka 70-ih let. »Kdo je razbil v Jugoslaviji unitarizem če ne ZKJ kot celota, kdo se je odtrgal, spoprijel s pritiskom velikosrbskega hegemonizma, če ne jugoslovanski center ZKJ, ki je imel pri tem podporo v vseh republikah,

vklučno s podporo ZK Srbije. Ob tem je prav ZK Srbije vodila najtežjo borbo; ne verjamem, da je katerakoli od naših partijskih organizacij imela proti sebi takšne sile kot jih je imela ZK Srbije.

Naj bom še bolj konkreten: mnenja in razpoloženja Slovencev do Srbov nikakor ne odraža članek o vlakih nacionalizma, ki je izzval upravičeno reakcijo. Veliko bolj prepričljiv odraz tega odnosa je ideja in praksa vlaka bratstva in enotnosti, ki je nek zgodovinski spomin uspela iztrgati preteklosti in ga spremeniti v žive človeške kulturne, gospodarske in politične vezi, ki bolj kot vse drugo povezujejo ljudi iz dveh republik na temeljih, ki so jih za vselej in za bodočo generacijo povezali v najbolj tragičnem vojnem času na najbolj plemenitem prepričanju o vrednosti človeške solidarnosti.

Toda vse to ne zmanjšuje tehtnosti razmisleka o razlogih, zakaj imajo Slovenci in Srbi občutek, da v Jugoslaviji niso vselej dobro razumljeni. Tega gotovo ne gre pripisovati samo preobčutljivosti. Kot bomo morali mi pri sebi razmisliti, zakaj nas drugi vidijo včasih tako enostransko, kaj v našem ravnanju, v stališčih in pogledih povzroča nerazumevanje in odpor, bo tudi drugod nujen razmislek o tem, zakaj je nenormalno ali že kar nacionalistično, če Slovenec govori v materinem jeziku v Beogradu ali celo na kongresu književnikov v slovenskem Mariboru, zakaj je malo slovenskih oddaj na beograjskem in drugih televizijskih sporedih, zakaj povzroča toliko nerazumevanja naša skrb za našo manjšino v zamejstvu, za našo kulturo, naše zavzemanje za skupen slovenski kulturni prostor, za naša stališča v skupščini in drugod in naše zavzemanje, da skladno z Ustavo samostojno odločamo o svojem dohodku. Na našem kongresu smo jasno izpovedali naš interes in odgovornost za takšno Jugoslavijo, kot je opredeljena z Ustavo in v kateri je zavarovana naša svoboda, naša neodvisnost, v kateri smo se uveljavili in si zagotovili razvoj. Iz takšnega našega interesa izhaja tudi naša odgovornost in interes za razvoj vse naše skupnosti in za vse, kar se v katerem koli delu Jugoslavije zgodi. To je naša domovina. V njej živimo skupaj z drugimi narodi in narodnostmi. Zato ne more biti narejena zgolj po naši podobi, toda tudi ne more biti takšna, da se v njej naša lastna podoba okrne ali popolnoma izgubi. Naša skupna odgovornost je, če hojemo živeti skupaj, da si skupno življenje uredimo po pameti in pravi meri, da ne bo omejevalo svobode in samostojnosti nikogar in da bo ravno zaradi tega krepilo medsebojno solidarnost, povezanost in odvisnost ter s tem trdnost skupne domovine, v kateri bodo vsak narod in narodnost in vsi skupaj imeli pogoje za svoboden in vsestranski razvoj. Zmogli bomo dovolj treznih sil, da nas v tej krizi, v kateri naj bi bilo vse dovoljeno, ne bodo zmagale nacionalistične in druge prikazni preteklosti. Ne sme se zamegliti naš jasn pogled na to, kje so pravi interesi naših ljudi, naših narodov in kdo so njihovi pravi nosilci. Kar je sporno, kar izkrivlja naše odnose, kar razbija našo enotnost, vodi v podrejanje, to naj bo predmet demokratične in strpne razprave. Prilika se ponuja zdaj v socialistični zvezi in v delegatskih skupščinah ob predvidenih spremembah Ustave. Veljati mora

načelo, da je treba vrednost predlogov in stališč tehtati po tem, koliko so razumni in uместni in ne po tem, kdo je, iz katere republike ali pokrajine, njihov predlagatelj. Če bomo ravnali tako, bomo kaj hitro ugotovili, kdo je zainteresiran, da se prepričajo Srbi in Slovenci, da se prepričajo katerikoli naš narod, da se ustvarja vzdušje stalne in vsestranske nacionalne ogroženosti v Jugoslaviji, ker je to pot v njeno razbijanje kot neodvisne, samoupravne, federativne socialistične skupnosti, ki jo želimo Srbi in Slovenci skupaj z drugimi narodi in narodnostmi utrjevati na ustavnih načelih.

Ob koncu želimo posebej poudariti, kako pomembno je za delovanje našega sistema socialističnega samoupravljanja, za razvijanje cele družbe in reševanje problemov gospodarske in družbene krize, da se utrjujejo, razvijajo in krepijo neposredne vezi med samoupravnim združenim delom ter sprejemanjem in uresničevanjem družbenih odločitev na vseh ravneh vse do federacije. Uspešni gospodarji, ki dajete vzgled, kako je treba upravljati z družbeno lastnino in odločilno prispevate k ustvarjanju materialne podlage za hitrejši družbeni razvoj, morate v praksi prek zborov delavcev in delavskih svetov, prek delegacij in delegatov prevzemati odgovornost za delovanje in razvoj občine, republike in celotne družbene skupnosti. Zato je pomembno, da znotraj združenega dela hitreje premagujemo mezdno miselnost pri delavcih in zaprtost in neza-interesiranost nekaterih poslovnih struktur za razreševanje družbenih protislovij, odločilnih za položaj in delovanje vsakega gospodarskega subjekta; v družbeni nadstavbi pa moramo hitreje premagovati težnje po ohranjanju odtujene in osamosvojenе politične oblasti, preveč odmaknjene od združenega dela, njegovega vpliva in nadzora. Brez takšnih prizadevanj organiziranih socialističnih sil se ne bomo uspeli izogniti odločitvam, ki ne izhajajo od pravega poznavanja stanja in potencialnih možnosti gospodarskih subjektov, niti ne bomo uspeli razvijati združenega dela kot odločilne gibalne sile celotnega družbenega razvoja. Vaša zagnanost in zadnji uspehi dokazujejo, da ste usposobljeni in pripravljeni nositi takšno odločilno družbeno odgovornost, zato vam čestitam in vam tudi vnaprej želim uspehov.

V kulturnem programu, ki ga je pripravil Jože Sevljak so sodelovali: godba na piha la iz Litije, Zasavski rogisti, pevski zbor Lipa Litija, mešani pevski zbor Zvon iz Šmartna, oktet iz Litije, folklorna skupina iz Javorja, mladinska skupina iz Kisovca in igralka Majda Grbac in Franc Markovčič.

Sledila je podelitev priznanj.

Posebno priznanje je bilo podeljeno slavnostnemu govorniku Milanu Kučanu.

Priznanje so podelili naši pobrateni delovni organizaciji za dolgoletno uspešno sodelovanje in še nadaljni razvoj in krepitev sodelovanja, **Krušiku, RO tekstilne mašine iz Valjeva.**

Posebno priznanje pa še mednarodni finančni organizaciji iz Washingtona (International Finance Corporati-

on, Washington) za sodelovanje pri kreditiranju investicijskega programa.

Za dolgoletno uspešno poslovnost sodelovanje in za sodelovanje pri izvajanju investicijskega programa ter za sodelovanje v okviru tekstilne dejavnosti so podelili priznanja vsem tujim dobaviteljem strojne opreme, vsem tujim dobaviteljem surovin in kupcem preje iz tujine.

Dobaviteljem strojne opreme: Gitex Zürich; Graf Rapperswil; Hergeth Hollingsworth, Dülmen; Hollingsworth Neubulach; Ernet Jacobi, Augsburg; Otto Kühnen, Wien; Le monde Gorizia; LTG Stuttgart; Magitex

Varese; Ing. Büro Dieter Pestel, Durach; Maschinenfabrik Rieter Winterthur; Saurer Allma Kempten; Officine Savio, Pordenone; Savitex Trieste; Schubert und Salzer, Ingolstadt; Kombinat Textima, Karl-Marx — Stadt; Vouk Macchine tessili, Gorizia; Zinser Textilmaschinen, Ebersbach/Fils.

Tujim dobaviteljem surovin: Bayer, Leverkusen; Centrotex Praha; Hoechst, Frankfurt; Inex Italiana, Trst; Sipa Milano.

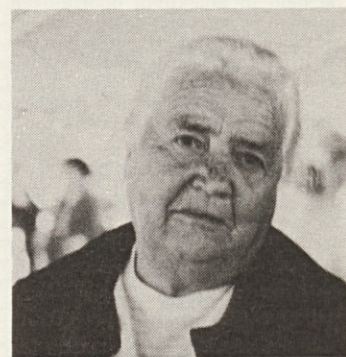
Kupcem preje iz tujine: Ahlers Nordwalde; Italseit Milano; Mürotext München; Fr. Adolf Sörgel, Regnitzlosau; Luigi Tomadini, Udine.

Popoldan na Bogenšperku

Po proslavi in ogledu obratov v tovarni smo se zbrali na družabnem srečanju na Bogenšperku. Tu je bilo veselo, jedaje in pijače v izobilju, za ples pa je pozno v noč skrbel ansambel Slovenski muzikantje.

Na tem družabnem srečanju pa so imeli svoje srečanje, ki ga sicer prirejamo vsako leto, tudi naši upokojenci. Nekateri so kramljali med seboj, mnogi pa so se pomešali med ostale. Vsi so se zabavali.

Na kratek razgovor sem povabil pet upokojenk, starejših, saj so vse že več kot dvajset let upokojene.

Ivanka Črnivec — toliko časa je v pokoju, kot je trajala njena delovna doba. 30 let je že odkar se je upokojila.

Tinca Šinkovec — upokojila se je pred 25 leti — delala pa je v predpredilnici ali krempelzol, kot so takrat rekli, vse od 1924. leta dalje.

Katarina Vidic — upokojena pred 28 leti.

Franciška Törnar — najmlajša od petih upokojenk, saj je upokojena šele 21 let.

Razen Tince so vse ostale delale v predilnici — špinzol so takrat imenovali ta oddelek.

Vse se redno udeležujejo srečanja upokojencev in vsa-

Mici Hauptman — upokojena pred 27 leti.

Priznanja, v zahvalo za dolgoletno, uspešno sodelovanje so prejeli:

Kupci naših izdelkov: Al-mira Radovljica, Apatex Apatin, Beti Metlika, Čateks Čakovec, Dekorativna Ljubljana, Induplati Jarše, Ita Arilje, Jutranjka Sevnica, Komet Metlika, Konoplja Zagreb, Marina Bačka Palanka, Medimurska trikotaža, Čakovac, Mirka Ginova Skoplje, Okroglica Volčja Draga, Pazinka Pazin, Pletenina Ljubljana, Pobjeda Zagreb, Sentex-Senta, Stružanka Struga, Svilanit Kamnik, Tekstil, TOZD Angora Ljubljana, Tekstil, TOZD Tekstilna Medvode, Tekstil, TOZD Tkalnica Vižmarje, Tekstilana Kočevje, Tekstina Ajdovščina, Tosama Domžale, Tovarna nogavic Polzela, Unitas Zagreb Velana Ljubljana, VIS Varaždin, Vitex Prozor, Zvezda Kranj.

Izvajalci gradbenih del in opreme:

Beton Zagorje, TOZD Gradmetal Litija, Beton Zagorje, TOZD Projektiva Zagorje, IMP Ljubljana, DO Elektromonter, IMP Ljubljana, DO Klima montaža

Ostale institucije:

Carinarnica Ljubljana, Gospodarska zbornica občin ljubljanskega območja, Gospodarska zbornica Slovenije, Integral, DO SAP Ljubljana, TOZD Turbus Ljubljana, Poslovna skupnost bombažne industrije Jugoslavije, Poslovna skupnost tekstilne industrije Slovenije, Republiški odbor Zveze sindikatov delavcev tekstilne in usnjarsko predelovalne industrije Slovenije, Splošno združenje tekstilne industrije Jugoslavije, Splošno združenje tekstilne industrije Slovenije, Univerza Edvarda Kardelja, VTOZD Tekstilna tehnologija Ljubljana, Zavarovalna skupnost Triglav — območna skupnost Ljubljana Zvezna direkcija za blagovne rezerve

Banke:

Jugobanka, Temeljna banka Ljubljana, Ljubljanska banka, Gospodarska banka Ljubljana, Ljubljanska banka, Združena banka Ljubljana, Narodna banka Slovenije

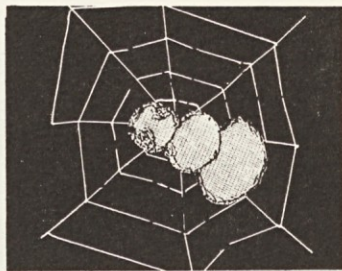
Domači dobavitelji surovin in embalaže:

Hemteks Skopje, Kartonažna tovarna Ljubljana, LIP Slovenske Konjice, Ohis Skopje, Vartilen Varaždin, Viskoza Loznica

Domači izvozniki in uvozniki:

Centrotexil Beograd, Jugotekstil Impex Ljubljana, Makotex Skopje, Textil Zagreb, Unitex Ljubljana

Ob jubileju so nam čestitali:

1. Vzgojnovarstvena organizacija Litija
2. Osnovna šola Dušan Kveder-Tomaž Litija
3. Osnovna šola Franc Rozman-Stane Šmartno pri Litiji
4. Osnovna šola Sava
5. Ljubljanska banka GB Ljubljana, Ekspozitura Litija
6. Milan Perišič, predsednik poslovnega odbora Tekstilne mašine Krušik
7. Italseit Milano, Dušan Mijač
8. Novoteks Novo mesto
9. Zvezda Kranj
10. Apatex Apatin, gen. dir. S. Puača
11. Transjug Rijeka TOZD Koper
12. Pazinka Pazin
13. Fr. Adolf Soergel, Textilwerk, Ergnitzlosau
14. MTČ Čakovec
15. Tovarna nogavic Polzela, dir. Alojz Došler
16. Viskoza Loznica, Topič
17. Inex Italiana Trst, Levaj
18. SIB Export — Import, Goran Tafro
19. Krušik, predsednik PO SOUR Staniša Savič
20. Karpuš Kriva Palanka
21. IUUV TOZD Usnjarna Šmartno, dir. Hribar Anton in predsednik DS Anton Zavrl
22. SOZD MTT Maribor, gen. dir. Slobodan Šujica
23. Filatura di Caerano s. p. a. Trst
24. Makotex Skopje
25. Chemcolor Zagreb
26. LTG — Lufttechnische GmbH, Stuttgart
27. MURA Murska Sobota, gen. dir. Božo Kuharič
28. SGD Beton Zagorje
29. TKB Textima Beograd, Oeack, Guenther
30. Fabrika dekorativnih tkanin Prozor
31. Anton Ipavic, predsednik skupščine občine Kamnik
32. Splošno združenje tekstilne in oblačilne industrije Jugoslavije Nebojša Krnjajič
33. LIP Slovenske Konjice
34. Bombažna predilnica in tkalnica Tržič
35. Zinser textilmaschinen GmbH, Ebersbach/Fils
36. Hoechst AG, Frankfurt, Frieser
37. Intereuropa Koper, gl. direktor Miran Turk
38. Tega, tekstilna galanterija Ljubljana, K. Korošec
39. Miha Ravnik, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije
40. Ing. Ivo Klemenčič, Ljubljana
41. Jugotekstil Ljubljana, Jana Pleterski-Erker
42. Rožman Zofija, Krško (upokojenka)
43. Ing. Valenčič, Kranj
44. Tinka Koprivnikar, Ljubljana
45. Janez Zemljarič, Zvezni izvršni svet, podpredsednik

kih pet let, ko organiziramo ogled notranjosti tovarne, si jo tudi ogledajo. Prva leta po upokojitvi se jim je zdelo, kot da prihajajo domov, saj so tu pustile lep del svojega življenja. Kasneje, sploh pa letos, so ob ogledu tovarne imele občutek, kot da so prišle na tuje — vse je drugače, drugačni so stroji. Vsaka si je podrobneje ogledala tisti oddelek, kjer je delala, pa je povsod drugače, kot nekoč.

Spominjajo se, kako so delali mazači jermenov za transmisije. Lezli so na posebne lestve — gor in dol pa zopet gor in dol. Če jermen ni bil namazan, stroj ni pravilno tekel. Nekaj transmisij v predilnici je bilo tudi z vrvmi.

»Posebnega odmora za malice ni bilo. Hrano, ki smo jo prinesli s seboj v kanglicah, smo pojedle kar med stroji. Dostikrat se nam je kava skisala, preden smo imele čas, da bi jo popile. Tako smo morale zavreči. Plače so bile še kar, saj so imeli drugod še slabše, na Pošti npr. Delale smo ob dveh strojih — težko je bilo kadar so bile nizke številke,« so pripovedovale.

Se o marsičem smo poklepetali. Pa naj bo zaenkrat dovolj. Povedal sem jim, da tudi sedaj ni predicam lahko. Veliko se zahteva od njih. Strežejo tudi po štiri stroje, res pa je, da so druge stvari morda bolj urejene kot nekoč.

Še to!

Mnogi upokojenci, tako tudi Ana Ceglar iz Litije, so zaprosili, da zapišemo prisrčno zahvalo za vse, kar smo nudili upokojenim članom kolektiva ob našem jubileju.

Na gradu Bogenšerk so prejeli posebna priznanja ob 100-letnici delovne organizacije kupci naših izdelkov, izvajalci gradbenih del in opreme, ostale institucije, banke, domači dobavitelji surovin in embalaže ter domači izvozniki in uvozniki.

ALJAŽEV STOLP
Triglav — 2864

Zaščitno PO Gorje

P.N.

PREDILNICA LITJA

UREDNIŠTVO PREDILNICA

Ljubljana 1

GRAD LITJA

Lep pozdrav
Milena
Janez
Blde
Foto: Marica Okršlar

Pozdravi s Triglava

Izlet na Triglav

Ob 100 letnici delovne organizacije je OO ZSMS PL organizirala izlet na Triglav.

Skupina je štela dvanajst udeležencev z vodičem Jožetom Gretičem. Z avtobusom smo se v petek dopoldne odpeljali na Rudno polje, od tu pa smo dobro razpoloženi nadaljevali pot proti Vodnikovim koči na Velem polju, kjer smo imeli krajši postanek. Vodič nam je pokazal lepo ročno spleteno vrv, s katero nas bo krstil na vrhu Triglava. Potem smo nadaljevali pot proti Kredarici. Kar naenkrat se je pooblačilo, začelo je pihati in snežiti, tako da smo le počasi nadaljevali pot. Popoldne smo prispeli na Kredarico. V koči je bilo kar precej veselo in živahno, saj je bila popolnoma zasedena in smo le težko dobili prenočišče. Ker je zjutraj še vedno snežilo, in ni bilo mogoče nadaljevati poti, smo se morali po poledeneli poti previdno spustiti v dolino. Medtem je prenehalo snežiti, zjasnilo se je in pred

nam se je pokazal prelep pogled na Triglav. Kar hudo nam je bilo, da smo se morali tik pred ciljem vrniti. Na Planiki smo imeli zopet krajši postanek, nato pa smo šli proti Doliču, čez Hribarico, ki nas je kar pošteno utrudila, na Sedmera jezera. Tu pa smo imeli zopet težave s prenočiščem. Le z vztrajnostjo našega vodiča nam je uspelo dobiti zasilna prenočišča na tleh.

Zjutraj smo nadaljevali pot proti Komarči do slapa Savice. Čez Komarčo je bila pot zelo slaba, del poti je odneslo neurje, tako da smo se morali spustiti po »zajli«. Ko smo okoli popoldneva prispeli v dolino smo si kar odahnil.

Nekaj udeležencev si je ogledalo tudi slap Savico, ostali pa smo ob vrčku piva počivali in obžalovali, da kljub dobri volji nismo uspeli osvojiti našega očaka Triglava.

J. C.

Udeleženci vzpona na Triglav pred odhodom.

Obiskali smo upokojence v domu za ostarele občane

Ob tovarniškem jubileju — 100 letnici obstoja Predilnice Litija smo obiskali tudi naše upokojenke v domu za ostarele občane.

Baš Štefka že nekaj let živi v domu na Izlakah. Vsakega obiska je zelo vesela, zlasti če se jo spomnijo sodelavci. Dnevi, tedni in meseci so dolgi, še posebno, če si »priklenjen« na bolniško posteljo in si povsem odvisen od drugih ljudi, kot je Štefka. Prav zaradi tega je vsakega obiska zelo vesela, saj ji to

popetri njeno dolgočasno in enolično življenje. Želi si še več obiskov!

V domu Tisje v Črnem potoku pa je kar 10 naših upokojenk: Ana Novak, Marija Očepek, Justina Uštar, Jožefa Lajovic, Emilija Zupančič, Ivana Muljavec, Alojzija Rebolj, Apolonija Mak, Terezi-

V domu Tisje je deset naših upokojencev

ja Jeltnikar in Marija Hauptman.

Vse se v domu dobro počutijo in so zadovoljne z domsko oskrbo in osebjem. Seveda, pa nobena od oskrbovank doma ne bi za nič na svetu zamenjala topli kotiček domačega okolja, ki pa so ga žal zaradi različnih vzrokov morale zapustiti. Dejstvo, da so potrebne posebne oskrbe, prenekatera pa je tudi brez ožjih svojcev, tega ne more spremeniti.

Ob obisku smo jim izročili spominsko darilo delovne organizacije (almanah ob 100 letnici Predilnice Litija in namizni prt) in denar v višini 20.000 din, kot so ga prejeli vsi upokojenci delovne organizacije ter skromen šopek, katerega jim je podarila sindikalna organizacija.

Obiska so bile zelo vesele, kar smo lahko razbrali že iz njihovih obrazov, čeprav so to potrdile tudi besede.

V krajšem pogovoru so se spominjale svojih delovnih let v tovarni. Večina je v tovarni preživela težke začetke razvoja, takoj po vojni. Iz

Litijskega Predilca, ki ga, kot so povedale, preberejo do zadnje črke, spremljajo napredek nove investicije. Kljub temu, da že več desetletij niso neposredno povezane s tovarno, z njo še vedno živijo, spremljajo njen razvoj, se veselijo uspehov in stiskajo pesti, da v primeru manjših kriz te čimhitreje premagamo.

Ob slovesu so zaželele vsem delovnim ljudem v tovarni še veliko poslovnega uspeha, upokojencem — svojim bivšim sodelavcem pa še veliko lepih trenutkov v jeseni življenja. Rade bi si sicer ob slavnostni prireditvi ogledale tovarniške prostore, toda jim zdravje tega ne dopušča.

Poslovili smo se in obljubili, da jih ponovno obiščemo ob novem letu.

Pripomnim naj še to, da posebno pohvalo zasluži tudi osebje doma, ki vsakokratni obisk lepo organizira, lepo pa sprejmejo tudi predstavnike naše delovne organizacije.

Vlasta Grom

V domu Tisje domujeta tudi smeh in dobra volja. Na sliki: Emilija Zupančič in Marija Očepek

Športne igre — 100 let Predilnice Litija

V počastitev stoletnice so člani komisije za šport in rekreacijo pri konferenci sindikata organizirali športno srečanje s še štirimi delovnimi organizacijami. Dekorativna Ljubljana, Induplati Jarše, Svilanit Kamnik in Lesna industrija Litija.

Srečanje je bilo teden pred osrednjo proslavo stoletnega jubileja v soboto, 30. 8. 1986 dopoldan.

Ob osmi uri so se zbrali vsi udeleženci pred našo poslovno stavbo. Tu jih je pozdravil predsednik sindikalne konference Ivan Markelc, glavni direktor Jože Mirtič, vodja tekmovanja, Janez Hauptman pa je razložil nadaljni potek športne prireditve.

Tekmovali so v štirih športnih panogah in sicer: mali nogomet in pingpong v litijski osnovni šoli, kegljanje in šah pa na Kegljšišču v Litiji.

Razen iz Lesne industrije Litija, ki ni poslala ekipe za šah so se vsi udeležili vseh disciplin. Tekmovanje je potekalo brez težav, v športnem duhu, sporov ni bilo. Vse skupaj je bilo prijetno prijateljsko srečanje, kjer rezultati niso najbolj po-

membni. Toda vseeno pogledjmo, kako so se uvrstile posamezne ekipe.

Namizni tenis:

1. PREDILNICA
2. SVILANIT
3. DEKORATIVNA

Mali nogomet:

1. SVILANIT
2. PREDILNICA
3. INDUPLATI

Šah

1. PREDILNICA
2. INDUPLATI
3. DEKORATIVNA

Kegljanje:

1. PREDILNICA
2. LESNA INDUSTRIJA
3. SVILANIT

POSAMEZNO:

Namizni tenis:

1. PAJER VENO (Predilnica)
2. PIPAN MARJAN (Induplati)
3. LEBINGER PAVLE (Predil.)

Šah:

1. DOLINŠEK MIRO (Predil.)
2. RINK JOŽE (Predilnica)
3. BELE MARJAN (Svilanit)

Kegljanje:

1. SVETEC JOŽE (Svilanit)
2. KOS TONE (Predilnica)
3. KOLENC PAVLE (Lesna ind.)

Vsi udeleženci so dobili spominske značke in darilo, delovne organizacije priznanje za sodelovanje, najboljša ekipa in posamezniki pa še plakete in medalje.

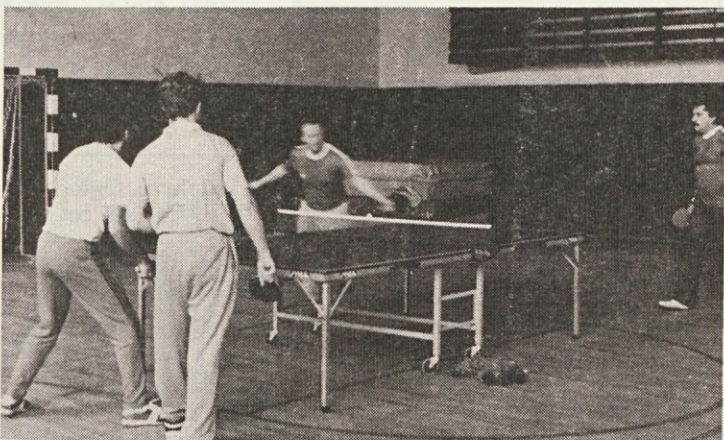
Prijateljski stisk rok pred »spopadom«

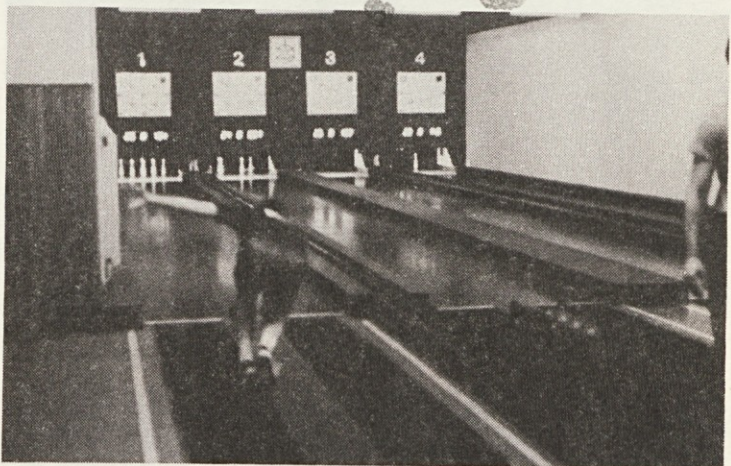
Mirko Dolinšek — desno — prvak turnirja; Jože Rink — v sredini je zasedel drugo mesto. V ozadju tretji član naše šahovske ekipe, Ferid Sererović

Udeležence športnega srečanja je pred začetkom pozdravil glavni direktor Jože Mirtič

Pri namiznem tenisu sta nas zastopala Veno Pajer (ml) in Pavel Lebinger.

Kegljanje — na prvi stezi so bili najslabši rezultati

Nagrade za najboljše

Še o letovanju

Naši morski postojanki za letovanje na koncu Istre, Fažana in Runke sta nam poznani in ker ni kaj posebno novega, sem si natančneje ogledal le kamp Stupice, kamor smo letos iz Runk preselili dve prikolici. To je pravzaprav Runkam sosednji kamp. V Premanturi je od križišča do Runk 250 m, do Stupic pa 800 m.

Naši prikolici imata za nekatere dobro in za druge slabo lego. Obe sta blizu recepcije, trgovine, restavracije, umivalnice, do morja pa je daleč. Blizu so tudi prikolice drugih delovnih organizacij in skupnosti iz Litije. Plaža ni kdovekaj lepa, je skalnata, morskih ježkov je kar precej in je potrebna previdnost. Kdor ima čoln, mu svetujem, da na kopanje odrine malo dlje, na bližnje otočke, če pa nimate čolna, pa se lahko odpeljete z avtomobilom prav na konec Istre, na rt Kamenjak, kjer je lepša

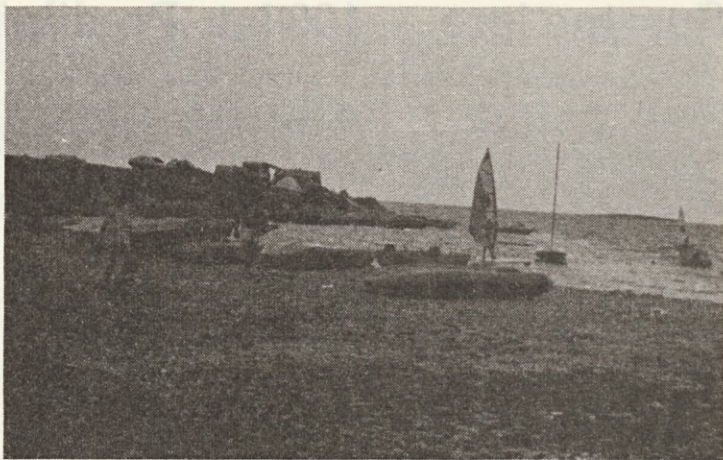
plaža. To pa seveda, če se vam avto ne smili. Cesta je skalnata.

Za ostalo rekreacijo je poskrbljeno, le plovni športni rekviziti se ne da izposojati. (o Runkah posojajo jadrane deske). Zaliv je idealen za surfanje, posebno za začetnike, saj leži tako, da te noben veter, niti Jugo niti Burja ne odneseta na odprto morje — vedno le proti obali.

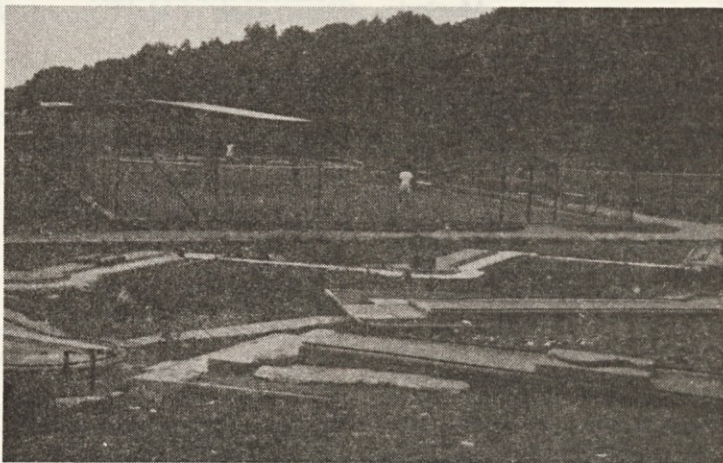
V kampu je restavracija, kjer se lahko tisti, ki nočejo kuhati, naročijo na hrano. Cene niso pretirane.

Pa bodi dovolj. Le še to! V Stupicah sem bil ob izteku sezone, zato ne vem kako je v glavni sezoni. Slišal pa sem, da je gneča tolikšna, da ni nobena redkost, če se jutraj, ko stopiš izpod baldahina, zaletiš v tuj šotor, katerega lastnik ni drugje našel prostora.

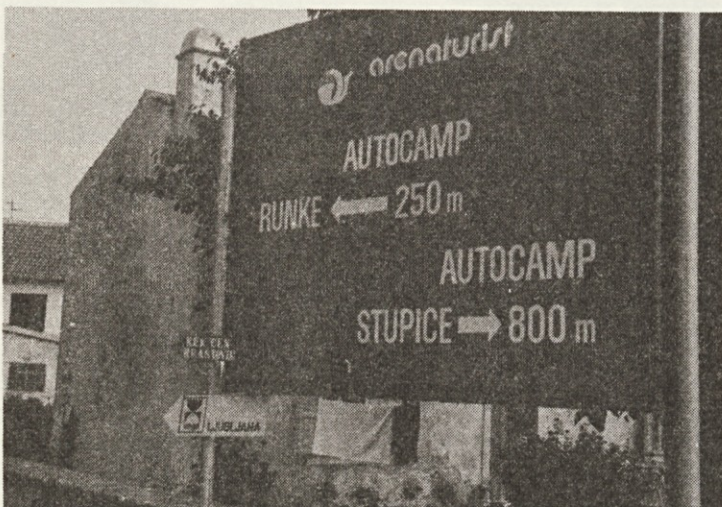
M.

Plaža ni preveč lepa. Na otroke je treba paziti.

Igrišče za tenis v Stupicah

Križišče v Premanturi. Runke – 250 m, Stupice – 800 m

Naši prikolici stojita v bližini vsega, le morje je daleč

Trgovina v kampu

Prodajam, kupim

Prodajam čoln Maestral 9 S in Tomos 4, prodajam tudi orgle FARFISA starejši tip. Ogled možen pri Merčon, Grbinska 35 Litija

Prodajam kompresor 80 l nemške izdelave. Ogled možen pri Zevnik Predilniška 14, Litija ali tel. 882-339 popoldne.

NA ROZMANOVEM TRGU V LITJI BI RADA KUPILA GARAŽO. PONUDBE KALTAK ZDENKA C. K. S, 9, Litija

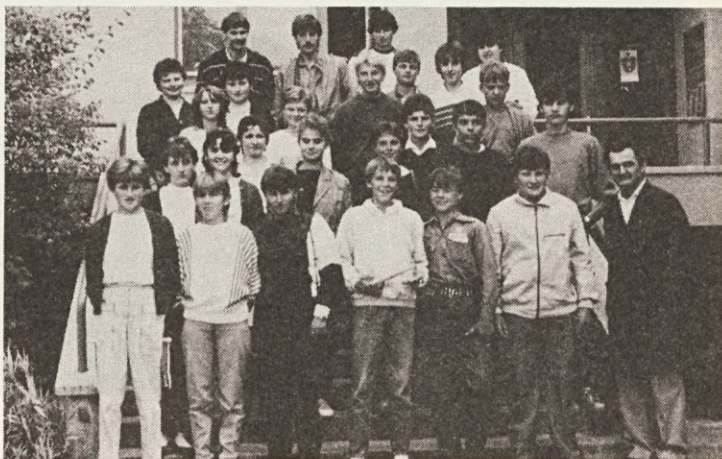
KUPIM

RABLJENE OTROŠKE SMUČARSKÉ ČEVLJE (PANCERJE) št. OD 27 DO 28. KLIČITE NA TEL. ŠT. 60.

Nov izračun materialnih stroškov

Na podlagi 32. člena Družbenega dogovora o osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog, ter v skladu z našim pravilnikom o materialnih stroških, predlagamo novo višino povračila teh stroškov in sicer:

- 1. DNEVNICE ZA SLUŽBENA POTOVANJA V DRŽAVI**
(25. člen pravilnika o materialnih stroških)
 - za odsotnost od 6 do 8 ur 1.454.—
 - za odsotnost nad 8 do 12 ur 1.996.—
 - za odsotnost nad 12 ur 3.883.—
- 2. NOČNINE (26. člen)**
 - na osnovi predloženega računa za prenočišče v hotelu B kategorije —
 - brez predloženega računa 1.268.—
- 3. DNEVNICE ZA SLUŽBENA POTOVANJA V TUJINO (27. člen)**
 - v višini, ki velja za II. skupino zveznih upravnih organov —
- 4. NADOMESTILA STROŠKOV LASTNEGA PREVOZNEGA SREDSTVA (31. člen)**
 - za službene potrebe za prevoženi km 51,75
- 5. POVRAČILO STROŠKOV ZA PREVOZ NA DELO IN Z DELA**
 - stroški javnih prevoznih sredstev se nadomeščajo nad višino (33. člen) 471.—
 - kilometrina, če ni javnih prevoznih sredstev (34. člen) 13.—
- 6. TERENSKI DODATEK (32. člen)**
 - dnevno din 848.—

Novi sodelavci — udeleženci tretjega trimesečnega izobraževanja za pomožne tekstilce.

Od leve: Vida Bajec (Primskovo), Katarina Berdajs (Litija), Nuša Medved (Šmartno), Darka Ulčar (Štangarske Poljane), Vida Mujić (Litija), Nevis Resznikov (Gabrovka), Branko Mandić (Litija), Mojca Serme (Veliki vrh), Nada Tomc (Gabrovka), Slavka Vavtar (Primskovo), Milka Benegaliya (Cerovica), Sašo Furman (Sava), Jana Vodenik (Zagorje), Andrej Fajdiga (Sobrače), Viktor Žibert (Konj), Lado Zajec (Šmartno), Marija Krivec (Dvor pri Bogenšperku), Matjaž Lokar (Primskovo), Jože Poklar (Podroje pri Šmartnem), Janez Kotar (Gabrovka), Mirko Miklavčič (Primskovo), Aleš Jerant (Litija), Martin Kozlevčar (Reka Gozd), Milica Pavlović (Sava), Bojan Avbelj (Velika Kostreznica), Boštjan Škufca (Zgornji Log). Na sliki manjka Zvonko Cerovšek (Gabrovka).

Izid žrebanja reševalcev velike nagradne križanke

Od 19 oddanih velikih križank smo izžrebali šest reševalcev:

1. **Marija Ilar**, Litija, Cankarjeva 2 700.— din
2. **Frančiška Tomažič**, Litija, Valvazorjev trg 9 700.— din
3. **Milan Majcen**, Litija, C. K. S. 1 450.— din
4. **Dušan Rupnik**, Litija, C. K. S. 1 450.— din
5. **Frančiška Vidmar**, Litija, C. Z. B. 12 300.— din
6. **Benegaliya Berta**, Litija, Cankarjeva 2 300.— din

Prišli — odšli v avgustu

Prišli:

11. 8. 1986 **Samo Dolganoč**, Trg na Stavbah 4, Litija, pripravniki za določen čas;
25. 8. 1986 **Magdalena Požun**, Valvazorjev trg 7, Litija, predpreditelica 1. izmene;

Odšli:

Upokojitev:

31. 8. 1986 **Marija-Ana Kovič**, Cesta komandanta Staneta 5, Litija, laboratorij;

Pismeni sporazum:

3. 8. 1986 **Fina Jozić**, Ul. Luke Svetca 1, Litija, sukalnica 2. izmena;
17. 8. 1986 **Dragica Devič**, Mistrova 4, Litija, sukalnica 1. izmena;

17. 8. 1986 **Tomka Femec**, Cesta komandanta Staneta 16, Litija, sukalnica 3. izmena;

31. 8. 1986 **Krištof Rupnik**, Ul. Luke Svetca 5, Litija, valjčkar-na;

Izjava delavke, da ne želi več delati:

18. 5. 1986 **Karmen Halilović**, Cesta zmage 45, Zagorje, predpreditelica 3. izmena;

31. 8. 1986 **Medved Anica**, Vodic 7, Gabrovka, predilnica rezerva;

Potek pogodbe za določen čas:

31. 8. 1986 **Karmen Cvet**, Rašiška ul. 1, Ljubljana, poč. dom Novigrad;

31. 8. 1986 **Simona Cvet**, Rašiška ul. 1, Ljubljana, poč. dom Novigrad;

31. 8. 1986 **Silva Orož**, Nova gora 5, Gabrovka, poč. dom Novigrad;

V delovni organizaciji je bilo na dan 31. 8. 1986 zaposlenih 1020 delavcev. Od tega 649 žensk in 371 moških.

Od skupnega števila zaposlenih je 50 mladoletnih oseb.

J. Zupančič

Pogled na platno

1. in 2. 10. **ANNIE** (ameriška glasbena komedija)
4. in 5. 10. **BANANA JOE** (italijanska akcijska komedija)
8. in 9. 10. **PSIHO II.** (ameriška grozljivka)
11. in 12. 10. **KRALJ ZVODNIKOV** (ameriška komedija)
15. in 16. 10. **ZADNJA POZEJDONOVA AVANTURA** (ameriški akcijski)
18. in 19. 10. **NEWYORŠKE NOČI** (ameriški erotični)
22. in 23. 10. **INDIANA JONES** (ameriški pustolovski)
25. in 26. 10. **FOOTLOSE** (ameriški glasbeni)
29. in 30. 10. **ZAFRKANTJE** (hong-kong komedija)

Kot lahko vidite, se bo v mesecu oktobru v litijem kinu odvrtelo 9 filmov različnih žanrov. Vsi filmi, razen enega prihajajo iz ameriške filmske produkcije, kar je ob upoštevanju velikosti ameriške filmske industrije in ostalih držav, tudi razumljivo.

Prvi teden bo v znamenju komedije. Najprej si boste lahko ogledali prikupno glasbeno komedijo **Annie**, nato pa še nenadkriljivega Bud Spencerja v filmu **Banana Joe**.

Precej let je že minilo od nastanka Hitchcockovega filma **PSIHO**. Zgodba o neuravnovešenem mladeniču je polnila dvorane do zadnjega mesta. Tokrat si lahko ogledate drugi del tega filma, ki pa ga je režiral manj znani ameriški režiser, ki prihaja iz novega, mladega vala ameriških režiserjev grozljivk.

Kralj zvodnikov je nekoliko bolj erotično obravnavana komedija, ki je namenjena predvsem manj zahtevni filmski publiki.

Brodolom, stotine mladih in nečloveški boj preživeli za golo življenje, to so značilnosti ameriškega filma **Zadnja Pozejdona avantura**.

Ob koncu tedna pa zopet nekoliko posteljne telovadbe v filmu **Newyorške noči**.

Predvsem mladino bosta pritegnila filma **Indiana Jones in Footlose**. Prvi vas bo popeljal na odkrivanje neznanih področij (pri tem vam bo pomagal ameriški igralec Harrison Ford), drugi pa na področje zabavne glasbe.

Nenazadnje pa vas vabim še na ogled hong-konske komedije **Zafrkantje**.

G. M.

100
LET

Upokojenki nam pišeta

ZAHVALA

ČEPRAV SEM STARA ŽE ČEZ 80 LET, SEM SI ŽELELA DOČAKATI STOLETNIČO PREDILNICE V KATERI SEM DELALA 26 LET.

VESELA SEM, DA STE SE OB TEM PRAZNIKU SPOMNILI TUDI UPKOJENCEV. V IMENU VSEH KI UŽIVAMO ZASLUŽENI POKOJ, ČESTITAM VSEM ZAPOSLENIM ZA JUBILEJ IN ZA USPEHE, KI STE JIH DOSEGLI V ZADNJIH LETIH PRI NAPREDKU TOVARNE. HVALA VAM ZA DENAR, DARILO IN POGOSTITEV

VAŠA UPKOJENKA

IVANKA PRIMOŽIČ

PREDILNICA LITJA V LITJI P. D.

LITJA 10. IX. 1986 C.K.S. 10

SEKTOR sp LITJA

Pastor Majeta
Lankovjeva 46
Slova Gorica

Sl. Gorica 13.9.86.

Predilnica

Litija

Čutim dolžnost oglositi se. Moram vam posredovati kako zelo sem vesela, da me je po 26 letih upokojitve mite porabili. Prejem vsakega izvoza Predilnice mi je potrdil. Radla pa nisem, saj sem vsega ne razumem, saj je sedanje upokojje tovarne nekaj čisto drugega kot je bilo tedaj, ko sem se bila aktivna član kolektiva. Iskrena hvala vam in še posebej vam, ki mi ga posiljate tako daleč.

Posebej pa se vam zahvalim za darilo in porabilo na proslavo 100 letnice tovarne. Hvala vam se je. Proso prijetno sem se počutila med stariimi znanci in v njihovi obilici spomine.

Še enkrat: Prijetna hvala vam vse in moja iskrena želja, da bi se v bodoče lahko uspešno gospodarili.

PREDILNICA LITJA V LITJI P. D.
LITJA 16. IX. 1986
SEKTOR sp

Pastor Majeta

Milan Schwarz, Zublin, C. Litja

Die mir 12 Postsparcassa internat.

Nr. 32.

*Habe ich verbindlich übergeben
Eingabe meiner Rechnungen vom
6. u. 15. d. d. verbindl. u. empfehle
mit, hochachtungsvoll*

M. Traffa 1/4. 904

Prva in zadnja stran dopisnice, ki jo je leta 1904. tovarnar G. Withalm iz Markt Tüfferja pisal družbi Schwarz, Zublin v Litjo in z njo potrjuje prejem plačila. Menda ni prvoaprilska potegavščina — (gl. datum — 1/4. 904)

Pravkar je prostora za 20 mladih deklic!
Mi jim jamčimo za najmanjši zaslužek od K 7.50 do K 8.50 na teden po 66 ur, (torej pravi več v skladu) lahko zaslužijo, toda nikdar manj.

Oglas — plakat, ki je nekoč vabil mlade delavke na delo v naši tovarni.

Originala hrani upokojenec Milan Majcen

Delavci in upokojeneci

Na naše vabilo k sodelovanju delavcev in upokojencev, da bi nam pisali o svojem delu v naši tovarni, o spominih in vse drugo v zvezi s tem, so se do te št. odzvale tri upokojenke in dva upokojenca. Svoje spomine so opisali: Danica Cvetežar, Mirko Cvek, Francka Zupančič in Pavla Lajovec, Avgust Cvetežar pa nam je poslal fotografijo prvega upravnega odbora sindikata Predilnice.

Dobili smo še nekaj fotografij, vendar brez besedila in ne vemo kdaj je bila posneta, kdo je na sliki in jih zato nismo objavili.

Sprva smo menili, da bomo spomine na delo in življenje v naši tovarni objavljali le do praznovanja 100-letnice, zdi se pa, da so dopisniki postali šele v zadnjem času bolj aktivni, zato ne bomo zapirali te akcije, ampak jo nadaljujemo. Pišite nam — dopisujte v Predilcu! Prispevajte, da dogodki ne izginejo v pozabo!

Upokojenici, če ste si po proslavi jubileja ogledali proizvodne oddelke, nam lahko pišete še o svojih vtisih. Spremembe v tovarni lahko najbolj opazite prav vi.

dopisniki

Proslava se je začela. Napovedovalka Mojca Blažej

Zasavski rogisti, pod vodstvom Daneta Namestnika.

Nastopali so še: Franc Markovič Majda Grbac

Mladinska skupina iz Kisovca

Folklorna skupina iz Javorja

Oktet iz Litije

Popoldan nas je na družabnem srečanju na Bogenšperku zabaval ansambel Slovenski muzikantje.

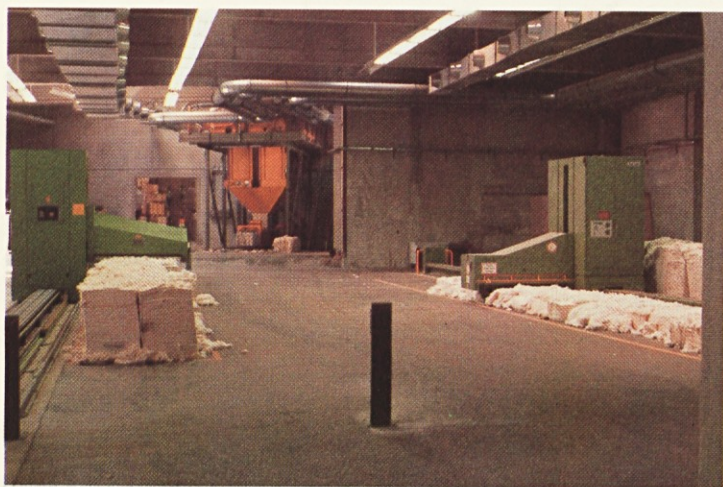

Kot od nekaterih drugih firm, smo prejeli tudi od pobratene delovne organizacije Krušik iz Valjeva spominsko darilo.

Po končani proslavi so si gostje in upokoenci ogledali del proizvodnih obratov.

Stroji, ki so začeli obratovati v tednu, ko smo praznovali naš jubilej. Zgoraj — avtomatska odzematnica bal — Hergeth (Optomix) in Rieter (Unifloc), desno — avtomatski rotorski predilnik Ingolstadt.

Litijski Predilec izhaja dvakrat mesečno. Izdajajo ga delavci Predilnice Litija. Odgovorni urednik: Matic Malenšek.

Člani uredništva: Branko Bizjak, dipl. ing. Mirko Dolinšek, Martina Kralj, Vinko Keržan in dipl. ing. Andrej Štritof.

Fotografije: Matic Malenšek. Številka telefona: (061) 881-411 (76). List dobijo člani delovne organizacije in upokoenci brezplačno na dom. Tisk: TK Gorenjski tisk Kranj. Naklada: 1700 izvodov.

